

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренијски савјет

R J E Š E N J E

**po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta Digital Asset Management d.o.o.
Banja Luka, protiv Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka**

**Sarajevo,
Novembar, 2022. godine**

Broj: UP 02-26-2-042-55/21
Sarajevo, 16.11.2022. godine

Na osnovu člana 25. stav (1) tačka e), člana 42. stav (1) tačka a) u vezi sa članom 4. stav 1) tačke b) i d) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma pokrenutog po Zahtjevu za pokretanje postupka privrednog subjekta Digital Asset Management d.o.o. Banja Luka, ul. Kralja Alfonsa XIII br. 26, 78 000 Banja Luka koga zastupa Dalibor Mrša advokat iz Banja Luke, advokatska kancelarija u ul. Nikole Pašića br. 50, Banja Luka, protiv Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, ul. Vase Pelagića br.2, 78 000 Banja Luka, koga zastupa MARIĆ & Co, Advokatsko društvo sa ograničenom odgovornošću, ul. Mehemda Spahe br.26, 71 000 Sarajevo, i to advokati Branko Marić, Ezmana Turković i Džana Smailagić-Hromić, Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine na 111. (stotinujedanaestoj) sjednici održanoj dana 16.11.2022. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da je privredni subjekat Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, na relevantnom tržištu pružanja usluge vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima, primjenom (...) ¹, onemogućio pružanje usluge obavljanja transakcija nastalih na ime trgovanja i posredovanja u trgovanju digitalnom imovinom preko računa otvorenog u Raiffeisen bank, što predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.
2. Nalaže se privrednom subjektu Raiffeisen bank da u roku od 30 dana od dana prijema ovog Rješenja (...) ^{*}, uskladi sa Zakonom o konkurenciji, na način da omogući svim privrednim subjektima koji se bave trgovanjem i posredovanjem pri trgovini digitalnom imovinom pristup relevantnom proizvodu, te da Konkurencijskom vijeću dostavi dokaz o postupanju po naloženom u tački 2. dispozitiva ovog Rješenja.
3. Izriče se novčana kazna privrednom subjektu Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, zbog kršenja odredbi iz člana 4. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji, utvrđenih u tački 1. ovog Rješenja, u visini od 250.000,00 KM (dvjestopedesthiljada i 00/100 KM), u skladu sa odredbom člana 48. stav (1) tačka a) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema ovog Rješenja.
4. Odbija se Zahtjev privrednog subjekta Digital Asset Management d.o.o. Banja Luka, podnesen protiv privrednog subjekta Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka ul. Vase Pelagića br.2, 78 000 Banja Luka radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma u smislu člana 4. stav 1) tačke d) Zakona o konkurenciji, kao neosnovan.
5. Nalaže se privrednom subjektu Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka da na ime troškova postupka, privrednom subjektu Digital Asset Management d.o.o Banja Luka uplati iznos od (...) ^{*}, roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.

¹ (...) ^{*}- Podaci predstavljaju poslovnu tajnu

6. Nalaže se privrednom subjektu Digital Asset Management d.o.o Banja Luka da na ime troškova postupka privrednom subjektu Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, uplati iznos od (...) * sa PDV-om, roku od 8 dana od dana prijema ovog Rješenja.
7. Obavezuje se privredni subjekat Digital Asset Management d.o.o. Banja da plati administrativnu taksu u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM u korist Budžeta institucija Bosne i Hercegovine
8. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u „Službenom glasniku BiH“, Službenim glasilima entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je, dana 27.09.2021. godine pod brojem: UP 02-26-2-042-1/21, zaprimilo Zahtjev za pokretanje postupka (u daljem tekstu: Zahtjev) privrednog subjekta Digital Asset Management d.o.o. Banja Luka, ul. Kralja Alfonsa XIII br. 26, 78 000 Banja Luka (u daljem tekstu: Digital Asset Management ili Podnosilac zahtjeva), koga zastupa Dalibor Mrša advokat iz Banja Luke, advokatska kancelarija u ul. Nikole Pašića br. 50, Banja Luka, protiv Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, ul. Vase Pelagića br.2, 78 000 Banja Luka (u daljem tekstu: Raiffeisen bank ili Protivna strana), koga zastupa MARIĆ & Co, Advokatsko društvo sa ograničenom odgovornošću, ul. Mehmeda Spahe br.26, 71 000 Sarajevo, i to advokati Branko Marić, Ezmana Turković i Džana Smilagić-Hromić, radi kršenja Zakona o konkurenciji u smislu člana 4. stav 1) tačke b) i d).

Podnosiocu zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je dana 16.02.2022. godine (akt broj: UP 02-26-2-042-4/21) izdalo Potvrdu o prijemu kompletnog i urednog Zahtjeva, u smislu člana 28. stav (3) Zakona o konkurenciji.

1. Stranke u postupku

1.1. Podnosilac zahtjeva

1.1.1. Privredni subjekt Digital Asset Management

Privredni subjekat „Digital Asset Management“ društvo da ograničenom odgovornošću Banja Luka, sa sjedištem u ul. Kralja Alfonsa XIII br.26, 78 000 Banja Luka, skraćena oznaka „Digital Asset Management“ d.o.o. Banja Luka, registrovan je kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci, pod matičnim brojem subjekta: 57-01-0156-18.

(...)*

Osnovna registrovana djelatnost privrednog subjekta Digital Asset Management je posredovanje u trgovini specijalizovanoj za određene proizvode ili grupe ostalih proizvoda.

1.2. Protivna strana

1.2.1. Privredni subjekt Raiffeisen bank

Privredni subjekat Raiffeisen Bank dioničarsko društvo Bosna i Hercegovina, ul Zmaja od Bosne bb, Novo Sarajevo, skraćena oznaka Raiffeisen Bank dd Bosna i Hercegovina, registrovan je kod Općinskog suda u Sarajevu, pod matičnim brojem subjekta 65-02-0005-10 (stari broj 1-11629). Odlukom o

osnivanju Filijale Banja Luka br.7446/00 od 23.11.2000. godine, osnovana je Raiffeisen Bank dd BH- Glava podružnica/Filijala Banja Luka, sa sjedištem u ul. Vase Pelagića br.2, Banja Luka

Osnivač privrednog subjekta Raiffeisen bank i vlasnici 100% kapitala su dioničari prema listi vlasnika vrijednosnih papira Registra vrijednosnih papira u FBiH od 30.09.2004. godine.

Osnovna registrovana djelatnosti privrednog subjekta Raiffeisen Bank BH je pružanje bankarskih usluga.

2. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je tokom postupka primjenilo odredbe Zakona o konkurenciji, Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta („Službeni glasnik BiH“, br. 18/06 i 34/10), Odluke o definisanju kategorije dominantnog položaja („Službeni glasnik BiH“, br.18/06 i 34/10), Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br.29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13, 53/16). Zakon o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 3/16), Zakon o unutrašnjem platnom prometu ("Sl. glasnik RS", br. 52/2012, 92/2012 - ispr., 58/2019 i 38/2022), Zakon o sprečavanju pranja nova i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“ br. 47/14, 67/16).

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njegovih država članica, s jedne strane i Bosne i Hercegovine s druge strane („Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“ br. 10/08), (u daljem tekstu: Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju) odredba čl. 71. o primjeni kriterija i pravne stečevine Evropske unije, te člana 43. stav (1) Zakona, koje omogućuje Konkurencijskom vijeću u svrhu ocjene datog slučaja, da se može koristiti sudskom praksom Evropskog suda pravde i odlukama Evropske komisije.

3. Postupak po Zahtjevu za pokretanje postupka

U Zahtjevu Podnosilac zahtjeva u bitnom navodi sljedeće:

Aktivna legitimacija podnosioca zahtjeva zasniva se na odredbama člana 2. stav 1. c) i člana 27. stav 3. c) Zakona o konkurenciji BiH.

Podnosilac zahtjeva je pravno lice "DIGITAL ASSET MANAGEMENT" d.o.o. Banja Luka registrovano kod Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci rješenjem broj 57-010156 -18 od 10.05.2018. godine. Pored toga, registrovan je kod Državne agencije za istragu i zaštitu i obveznik je Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Službeni glasnik BiH", broj 47/14). Dokaz: Rješenje broj 57-010156-18 Od 10.05.2018.godine; Pravilnik o procjeni rizika, podacima, informacijama i dokumentaciji za identifikaciju klijenata i ostalim aktivnostima i pokazateljima neophodnim za efikasno sprovođenje Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti 20.07.2019.godine; i Povratnica o izvještaj u uručenju Pravilnika Agenciji za istragu i zaštitu;

Podnosilac zahtjeva "Digital Asset Management" d.o.o. Banja Luka je privredno društvo koje se bavi posredovanjem u trgovini digitalnom imovinom i korištenju novih tehnologija. U pitanju je prva fintech kompanija u Bosni i Hercegovini koja je kreirala blockchain platformu za razmjenu i trgovinu digitalnom imovinom.

Protivnik u ovom postupku "Raiffeisen bank" d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka je dana 02.09.2020.godine zaključio sa podnosiocem zahtjeva Ugovor broj 220026963-3 o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa (u daljem tekstu: Ugovor) u svrhu obavljanja registrovane privredne djelatnosti podnosioca zahtjeva.

Navedenim ugovorom protivnik zahtjeva se obavezao po nalogu podnosioca zahtjeva izvršavati platne usluge (Polaganje i podizanje gotovog novca sa računa, vođenje računa, usluge izvršavanja platnih transakcija u korist ili na teret računa, uključujući prenos sredstava na račun, izvršavanje platnih transakcija, uključujući i elektronske transakcije, izvršenje platnih transakcija putem platnih kartica ili sličnog sredstva, izvršenje kreditnih transfera uključujući trajne naloge) i platne transakcije (polaganje, podizanje ili prenos novčanih sredstava sa računa na račun, transfer između dva računa istog ili različitih vlasnika računa, a koje je inicirao Vlasnik ličnog računa ili primatelj plaćanja).

Istim ugovorom podnosilac zahtjeva se obavezao da za navedene usluge plaća ugovorene provizije i naknade za vođenje računa i korišćenje usluga Banke. Dokaz: Ugovor o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa broj 220026963-3

U postupku otvaranja računa podnosilac zahtjeva je dostavio Rješenje o registraciji i obavještenje o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnosti, te ostalu dokumentaciju koju protivnik zahtjeva svojim internim aktima propisuje za otvaranje računa, odakle je jasno da je protivnik zahtjeva u momentu zaključenja Ugovora imao saznanja o vrsti privredne djelatnosti kojom se podnosilac zahtjeva bavi, te da su svi kasniji postupci protivnika zahtjeva, a u konačnici i raskid Ugovora proizvod samovoljnog postupanja koje je nanijelo štetu podnosioca zahtjeva, ne samo u smislu finansijskog gubitka, već i narušavanja ugleda.

Podnosilac zahtjeva ističe da je ugovor o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa u cijelosti bio pripremljen od strane protivnika kao profesionalnog poslovnog subjekta i isti je samo dat na potpisivanje podnosiocu zahtjeva. Dakle, jasno je da se radi o adhezionom ugovoru, u kojem je protivnik unaprijed odredio sve uslove ugovora. Ova grupa ugovora u privredi se još naziva i formularni ugovori u kojima jedna strana, obično ponudilac koji je uglavnom tržišno moćnija ugovorna strana određuje uslove ugovora drugoj ugovornoj strani koja jedino ima izbor da li da prihvati takav ugovor ili ne (takvi su, na primjer, ugovori o turističkim uslugama, ugovori iz oblasti osiguranja, ugovor o kreditu, ugovori o otvaranju tekućeg ili žiro računa i sl.).

Potrebno je naglasiti da je podnosilac zahtjeva posrednik u trgovini digitalnom imovinom na međunarodnom uređenom tržištu kriptovaluta. U cilju uvezivanja ponude i potražnje kriptovaluta i realizacije naloga klijenata podnosilac ima zaključen ugovor sa vodećom svjetskom berzom kriptovaluta Payward Ltd., sa sjedištem 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno Kraljevstvo - koja posluje pod brendom "Kraken". Ova berza povezuje ponudu i potražnju kriptovaluta odnosno trgovanje kriptovalutama i razmjenu za „FIAT“ valute (Američki dolar, Euro i druge fiat valute).

Kriptovalute nemaju fizičku formu, odnosno, nisu materijalizovane, ali su predmet pravnog prometa i pripadaju nečijoj imovini. Dakle, digitalna imovina je predmet pravnih poslova kao netjelesna/virtuelna pokretna stvar u smislu Zakona o stvarnim pravima i kao takva finansijske je prirode jer se njenim unovčavanjem/prodajom na tržištu kriptovaluta stiče finansijska korist.

Ukoliko je razlog jednostranog raskida Ugovora od strane protivnika sama djelatnost podnosioca zahtjeva, smatramo da je to u potpunosti neosnovano, prije svega jer je protivnik zahtjeva u postupku koji je prethodio zaključenja Ugovora, iz dostavljene dokumentacije od strane podnosioca zahtjeva ostvario uvid u privrednu djelatnost podnosioca te je već tad imao mogućnost da odbije zaključenje Ugovora iz navedenih razloga. Upravo suprotno prednjem, protivnik je nakon svih provjera statusa podnosioca zahtjeva odlučio da jednostrano raskine Ugovor, zbog čega je podnosilac zahtjeva trpio i trpi značajne negativne posljedice.

Svojim postupcima protivnik je prouzrokovao štetu i povrijedio osnovna načela poslovanja Banke, a to su načelo savjesnosti i poštenja, načelo postupanja sa pažnjom dobrog stručnjaka u izvršavanju svojih

obaveza, načelo ravnopravnog odnosa korisnika sa bankom, načelo zaštite od diskriminacije, kao i pravo tužioca na prigovor i obeštećenje (član 134. Zakona o bankama Republike Srpske).

Podnosilac zahtjeva je dana 18.09.2020. godine na zahtjev protivnika putem e-mail-a dostavio Ugovor sa privrednim društvom Payward Ltd, 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno Kraljevstvo kada je obaviješten od strane protivnika o prilivu sredstava u visini od (...)* koji je stigao od strane pošiljaoca Payward Ltd. Podnosilac zahtjeva je isti dan od strane protivnika obaviješten da će prilog biti odbijen. Postupanje protivnika je u ovom slučaju proizvod vlastite samovolje, iako je pravni osnov uplate - Ugovor od 21.02.2020. godine između Payward Ltd i Digital Asset Management d.o.o. dostavljen protivniku na njegovo traženje, u originalu i sa prevodom ovlaštenog sudskog tumača, na koji nije imao nikakve primjedbe. Dakle, i iz prednje navedenog je jasno da je protivnik imao cjelokupan uvid u sve aktivnosti podnosioca. Dokaz: Elektronska korespondencija od dana 18.09.2020. godine.

Na navedeno postupanje protivnika, podnosilac zahtjeva je uložio prigovor dana 10. marta 2021. godine te tražio izjašnjenje po kojem pravnom osnovu, odnosno na osnovu kojeg Zakona ili podzakonskog akta je izvršen povrat sredstava dana 18.09.2020. godine. Odgovor na prigovor je izostao, iako je članom 125. tačka 2. Zakona o bankama Republike Srpske Banka dužna da dostavi odgovor na prigovor u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora. Dokaz: Prigovor od dana 10.03.2021.godine

Dana 10.06.2021.godine protivnik je uputio obavještenje o prekidu poslovnog odnosa te time i o zatvaranju transakcionog računa broj (...)*. Dokaz: Obavještenje broj 434/20-OFBL2 od dana 10.06.2021.godine

Navedeno ponašanje protivnika je prouzrokovalo štetu podnosiocu zahtjeva i u njegovim poslovnim odnosima, na način da je dana 16.6.2021. godine zaprimio dopis broj 06-01/2021 od strane (...)*, kojim je od podnosioca zahtjeva zahtjevao ispunjenje obaveze i isplatu novčanih sredstava ostvarenih prodajom kriptovalute posredovanjem platforme tužioca bcx.ba na račun ovog privrednog društva. Pojašnjenja radi, podnosilac zahtjeva je u ovom pravnom poslu posrednik, odnosno postupa kao broker, te je u sklopu svoje djelatnosti, u korist i za račun navedenog privrednog društva izvršio novčane transakcije za period mart-maj tekuće godine, pa je ipak nakon toga protivnik izvršio povrat iznosa od (...)* sa računa podnosioca zahtjeva u korist privrednog društva Payward Ltd. Pomenuti iznos predstavlja novčanu vrijednost prodane imovine (...)* koji iznos bi, da nije došlo do povrata ovog iznosa pošiljaocu i jednostranog raskida Ugovora od strane protivnika, bio isplaćen na račun (...)*, umanjen za iznos provizije podnosioca zahtjeva.

Napominjemo da protivnik u konkretnom slučaju nije odgovorio na prigovor podnosioca zahtjeva upućen dana 10.3.2021. godine, niti je, ukoliko je eventualno smatrao bilo šta sumnjivim ili spornim o tome obavijestio Finansijsko-obavještajno odjeljenje Državne agencije za istrage i zaštitu.

Isto tako nije reagovao ni na dopis podnosioca zahtjeva od dana 14.6.2021. godine kojim je traženo pojašnjenje razloga za zatvaranje transakcionog računa broj (...)*. Dokaz: Dopis broj 06-01/2021 od 16.6.2021. godine; Prigovor od dana 10.3.2021. godine, i Prigovor od dana 14.6.2021. godine,

Podnosilac zahtjeva se u cilju zaštite svojih prava obratio i Agenciji za bankarstvo Republike Srpske kao regulatoru na bankarskom tržištu Republike Srpske i nadzornom organu u smislu Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti. Međutim, navedeni organ se oglasio nenadležnim i sugerisao da podnosilac svoja prava zatraži putem suda u parničnom postupku. Dokaz: Odgovor AzBRS broj 03-803-1/21 od 28.05.2021. godine.

Smatramo da je Protivnik na gore opisani način prekršio slijedeće zakonske propise:

Član 4. stav 1. tačke b) i d) Zakona o konkurenciji BiH (nadalje: ZoK), kojima se zabranjuje: "ograničavanje i kontrola proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja" i "primjena različitih

uslova za identične transakcije s drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju". Član 10. stav 2. ZoK kojim se zabranjuje: "ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehničkog razvoja na štetu potrošača" i "primjena različitih uslova za istu ili sličnu vrstu poslova s ostalim stranama, čime ih dovode u neravnopravan i nepovoljan konkurentski položaj". Oboje u vezi sa odredbom člana 4. Zakona o bankama kojim je određeno da niko osim banke ne može da se bavi primanjem depozita ili drugih povratnih sredstava, davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica na području Republike Srpske ako nema dozvolu Agencije u skladu sa ovim zakonom.

Dakle, samo banke, pod uslovima propisanim Zakonom i podzakonskim aktima imaju pravo da se bave navedenom djelatnošću, što svakako protivnika stavlja u specifičan položaj u odnosu na sve druge finansijske organizacije ili institucije, kao i u odnosu na sve druge oblike organizovanja, statusa i položaja pravnih lica.

Ustav Republike Srpske zabranjuje bilo kakvu diskriminaciju uvažavajući pravila tržišne ekonomije. Nadalje, Odredba člana 11. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ" br. 29/78, 39/85, 45/86, 57/89 i „Službeni glasnik RS" br. 17/93, 3/96) utvrđuje da su strane u obligacionom odnosu ravnopravne. Prema odredbi člana 12. Zakona o obligacionim odnosima u zasnivanju obligacionih odnosa i ostvarivanju prava i obaveza iz tih odnosa strane su dužne da se pridržavaju načela savjesnosti i poštenja. Zabranjeno je vršenje prava iz obligacionih odnosa protivno cilju zbog koga je ono zakonom ustanovljeno ili priznato (član 13. ZOO). U zasnivanju obligacionih odnosa strane ne mogu ustanovljavati prava i obaveze kojima se za bilo koga stvara ili iskorišćava monopolski položaj na tržištu (član 14. ZOO). Svako je dužan da se uzdrži od postupka kojim se može drugom prouzrokovati šteta (član 16. ZOO).

Strana u obligacionom odnosu dužna je da u izvršavanju obaveze iz svoje profesionalne djelatnosti postupi sa povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima - pažnja dobrog stručnjaka (član 18. stav 2. ZOO).

Odredbom člana 751. Zakona o obligacionim odnosima propisano je da:

Nalogoprimac je dužan izvršiti nalog prema primljenim uputstvima, sa pažnjom dobrog privrednika, odnosno dobrog domaćina, ostajući u njegovim granicama i u svemu paziti na interese nalogodavca i njima se rukovoditi.

Kad nalogoprimac smatra da bi izvršenje naloga po dobijenim uputstvima bilo od štete za nalogodavca, on je dužan skrenuti na to njegovu pažnju i tražiti nova uputstva.

Ako nalogodavac nije dao određena uputstva o poslu koji treba obaviti, nalogoprimac je dužan, rukovodeći se interesima nalogodavca, postupiti kao dobar privrednik, odnosno dobar domaćin, a ako je nalog bez naknade, kako bi u istim okolnostima postupio u sopstvenoj stvari.

Odredbom člana 752. istog Zakona je određena mogućnost odstupanja od dobijenog naloga i to samo sa saglasnošću nalogodavca, a kada mu zbog kratkoće vremena ili iz kog drugog uzroka nije moguće tražiti saglasnost nalogodavca, on može odstupati od naloga i uputstava samo ako je, po procjeni svih okolnosti, mogao osnovano smatrati da to zahtijevaju interesi nalogodavca. Ako nalogodavac prekorači granice naloga ili odstupa od dobijenih uputstava van slučaja predviđenog u prethodnom stavu, neće se smatrati za nalogoprimca, već za poslovođu bez naloga, izuzev ako nalogodavac naknadno odobri ono što je uradio.

Odredbom člana 1057. ZOO propisano je da banka odgovara za izvršenje naloga deponenta prema prilivima ugovora o nalogu.

Odredbom člana 35. Zakona o platnim transakcijama propisano je da sporazum ili propisi kojima se uređuju odnosi banke i klijenta moraju biti u skladu sa odredbama ovog zakona. Tim sporazumom mogu

se povećati prava klijenta i detaljnije utvrditi elementi pojma uobičajene pažnje svake strane, kao i način dostavljanja obavještenja i informacija, dok je odredbom člana 37. ovog Zakona određeno da banka i klijent obavljaju dužnosti utvrđene tim zakonom propisima i sporazumom pridržavajući se principa poslovanja u dobroj vjeri.

Odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti jasno je propisana obaveza banke u smislu elemenata identifikacije i praćenja (član 7. Zakona), i to posebno utvrđivanje identiteta klijenta i provjeru njegovog identiteta na osnovu dokumenata, podataka ili informacija dobijenih od pouzdanih i nezavisnih izvora; provođenje stalnog praćenja poslovnih odnosa uključujući i kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa kako bi se osiguralo da su transakcije koje se obavljaju u skladu sa saznanjima obveznika o klijentu, poslovnom profilu i rizičnosti te, po potrebi, izvoru sredstava i osiguravanje ažuriranja dokumentacije, podataka ili informacija koje se vode.

Odredbom člana 8. ovog Zakona propisuje se obaveza banke na odbijanje poslovnog odnosa i obavljanja transakcije, ali isto tako i obaveza banke da u slučaju odbijanja poslovnog odnosa ili odbijanja obavljanja transakcije ima za obavezu da obavijesti Finansijsko obavještajno odjeljenje (FOO) Agencije o odbijanju ili prekidu poslovnog odnosa i odbijanju izvršavanja transakcije i da dostavi FOO-u sve do tada prikupljene podatke o klijentu ili transakciji u skladu s čl. 38. i 39. tog zakona.

Nadalje, odredbom člana 24. istog Zakona, stav 3, banci je određena obaveza da prikupi sve podatke navedene u stavu (1) ovog člana uvidom u javne ili druge dostupne registre ili pregledom dokumenata i poslovnih izvještaja koje je priložila banka ili druga finansijska institucija sa sjedištem u inozemstvu. Banka ili druga finansijska institucija dužna je izvršiti procjenu i provjeru adekvatnosti i efikasnosti politika i procedura sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti korespondentne banke ili druge finansijske institucije. Konačno, odredbom člana 38. ovog Zakona je eksplicitno propisana obaveza banke u pogledu obavješćavanja FOO o sumnjivim transakcijama.

Protivnik, u konkretnom slučaju nije postupio niti po jednoj od navedenih odredbi Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, već je bez ijednog valjanog obrazloženja donio odluku o vraćanju transakcija i zatvaranju transakcionog računa podnosioca zahtjeva broj (...)*.

Protivnik je, ukoliko je gajio sumnju u regularnost aktivnosti podnosioca, bio u obavezi da obavijesti nadležni državni organ u smislu Zakona koji u skladu sa svojim zakonskim ovlašćenjima može privremeno oduzeti ili blokirati novčana sredstva na računu podnosioca zahtjeva (privremena mjera) čiji je promet/priliv prema mišljenju protivnika imao karakter sumnjive transakcije. Međutim, protivnik je vratio novčana sredstva uplatiocu i time prikrrio navedenu transakciju kao da nije učinjena čime je pored podnosioca zahtjeva ošteti i državu (porez i prijavljivanje/oduzimanje novčanih sredstava proisteklih iz krivičnog djela).

Dakle, samo država-nadležni organ (ne banka) ima ovlašćenje u opravdano miješanje u promet novčanih sredstava koje ispunjava kriterije zakonitosti sa svrhom nadzora nad finansijskim prometom. Ovaj nadzor služi legitimnom cilju propisanom u Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti koji u cilju mjera otkrivanja i sprečavanja navedenih radnji u članu 4. za obveznike provođenja radnji propisuje širok spektar pravnih lica koja se bave prometom novca kao i lica koja u obavljanju profesionalnih djelatnosti mogu steći takva saznanja.

Navedeni zakon navođenjem predmeta zakona u članu 1. jasnim i preciznim definisanjem pojmova u članu 2, 3. i 4, te preostalim odredbama ukazuje na više nego očigledan javni interes države u namjeri da kontrolom u finansijskom i nefinansijskom sektoru spriječi i otkrije pranje novca i finansiranje terorističkih aktivnosti. Pri ostvarivanju legitimnog cilja koji služi javnom interesu, u konkretnom slučaju organi protivnika nisu prijavili navedenu transakciju državnom organu jer novčana sredstva su po samovolji protivnika vraćena uplatiocu čime nije postignuta svrha navedene zakonske odredbe da

država (ne banka) može izvršiti privremeno blokiranje samo novčanih sredstva za koje bi postojala sumnja (podnosioca prijave-banke) na izvršenje krivičnog djela pranja novca.

Dakle, jedna ugovorna strana je svojom samovoljom bez zakonskog osnova i provedene zakonske procedure (u slučaju sumnje da su novčana sredstva proistekla iz krivičnog djela), podnosioca zahtjeva i njegovog klijenta ostavila lišenog novčanog iznosa koji mu je nakon izvršene transakcije kriptovalutama i davanja naloga u inostranstvu (Kraken) za uplatu na devizni račun otvoren kod protivnika trebao biti doznačen. U konkretnom slučaju samo država može preduzeti određene mjere i postupiti u svrhu ostvarivanja legitimnog cilja države i u javnom interesu kod vršenja nadzora iz odredbi Zakona ukoliko postoji osnov sumnje da transakcija potiče iz nedozvoljene aktivnosti podnosioca zahtjeva i njenog klijenta.

Protivnik je postupao suprotno i Uputstvu Ministarstva finansija Republike Srpske o otvaranju i zatvaranju računa za obavljanje platnih transakcija i vođenje evidencije, jer banka zatvara račun na osnovu zahtjeva vlasnika ili po službenoj dužnosti u kojem slučaju podnosilac zahtjeva ima pravo da zna, ako se već radi o zatvaranju računa po službenoj dužnosti, o razlozima za takvu odluku.

Evropska konvencija o ljudskim pravima (Protokola I.) u članu I. propisuje zaštitu imovine na način da svako fizičko i pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim načelima međunarodnog prava. Samo država ima pravo da primjenjuje mjere (nikako banka) koje smatra potrebnim da bi regulisala korišćenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi obezbjedila naplatu poreza ili drugih dažbina ili kazni. Država i njeni nadležni istražni organi u skladu sa Zakonom imaju pravo da primjenjuju odredbe zakona koje smatra potrebnim da bi nadzirali korišćenje imovine u skladu sa opštim interesima.

Slijedom naprijed navedenog, podnosilac je podvrgnut proizvoljnom tretmanu protivnika odbijanjem da izvrši ugovorenu obavezu/transakciju.

Zakonom o platnim transakcijama (Službeni glasnik Republike Srpske br. 44/00 i 12/2001) propisano je slijedeće:

- Član 2.

"Račun" predstavlja bilo koji račun otvoren na osnovu sporazuma, odnosno ugovora između klijenta i banke, bilo da je reč o tekućem, žiro ili bilo kom drugom računu, te obuhvata i račun otvoren u ad hoc odnosu u svrhu izvršenja pojedinačne platne transakcije;

"Sporazum" znači ugovoreni ili na drugi način dogovoren odnos između banke i idijenta kojim se uređuje poslovanje računom (otvaranje, trajanje, izmene i sl.) i korišćenje naloga za plaćanje;

9. "Klijent" označava pojedinca, bilo koje pravno ili fizičko lice, uključujući i banku koja poseduje račun kod banke

12. "Izvršenje" označava sprovođenje instrukcija koje su sadržane u nalogu za plaćanje;

20. "Nalog za plaćanje" označava безусловnu instrukciju, datu banci da isplati ili uplati određenu sumu novca sa označenog računa;

- Član 34.

Banka ne može jednostrano menjati uslove sporazuma bez prethodnog obaveštenja klijenta najmanje 30 dana pre stupanja na snagu tih izmena. Izmjene koje su u suprotnosti sa ovom odredbom su nevažeće.

- Član 37.

Da bi bio obavezujući za klijenta, sporazum mora biti pošten i mora jasno odrediti prava i obaveze izrečene jednostavnim jezikom.

Banka i klijent obavljaju dužnosti utvrđene ovim zakonom, propisima i sporazumom, pridržavajući se principa poslovanja u dobroj veri.

- Član 39.

U slučaju kolizije odredbi ovog zakona sa odredbama drugih zakona koji regulišu ovu materiju, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Na osnovu svih gore navedenih pravnih i činjeničnih argumenata podnosimo ovaj Zahtjev smatrajući da protivnik ograničava tržišnu slobodu i poslovanje podnosioca zahtjeva koji bez otvorenog tekućeg računa ne može da obavlja registrovanu privrednu djelatnost, zbog čega od Konkurencijskog vijeća BiH tražimo da pokrene postupak radi utvrđivanja povreda Zakona o konkurenciji BiH od strane Protivnika, te da u skladu sa članom 42. Zakona o konkurenciji i drugim primjenljivim propisima donese rješenja kojima se utvrđuje postojanje zabranjenog sporazuma.

Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povrede Zakona o konkurenciji na koje Podnosilac zahtjeva ukazuje, te je donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: UP 02-26-2-042-6/21 dana 17.02.2022. godine (u daljem tekstu: Zaključak), protiv Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav (1) tačke b) Zakona o konkurenciji.

Konkurencijsko vijeće, u skladu sa članom 33. stav (1) Zakona, je dostavilo Zahtjev i Zaključak na odgovor protivnoj strani u postupku.

Privredni subjekat Raiffeisen bank je u ostavljenom roku dana 15.03.2022.godine dostavio odgovor na Zahtjev za pokretanje postupka privrednog subjekta Digital Asset Management, zaprimljen pod brojem: UP 02-26-2-042-12/21, navodeći da je isti u potpunosti neosnovan i netačan iz sljedećih razloga:

Nesporno je da je Podnosilac zahtjeva sa Bankom zaključio Ugovor o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa broj 220026963-3 od 2. septembra 2020.godine (u daljem tekstu: „Ugovor”) kojim je Banka Podnosiocu zahtjeva otvorila račun za redovno poslovanje pod brojem (...)*. Prilikom zaključenja Ugovora, Podnosilac zahtjeva je Banci dostavio aktuelni Izvod iz sudskog registra, kao i Obavještenje APIF-a o razvrstavanju poslovnog subjekta prema djelatnosti. Iz navedenih dokumenata je proizilazilo da je Podnosilac zahtjeva registrovan za obavljanje osnovne poslovne djelatnosti pod brojem 46.18 - Posredovanje u trgovini specijalizovanoj za određene proizvode ili grupe ostalih proizvoda. Dokaz: Ugovor o otvaranju računa, Izvod iz sudskog registra, Obavještenje APIF-a o razvrstavanju poslovnog subjekta prema djelatnosti

Međutim, prilikom dostavljanja dokumentacije za otvaranje računa kod Banke, Podnosilac zahtjeva nije obavjestio Banku da je djelatnost kojom se zapravo bavi Trgovanje crypto valutama. Naime, Banka je prvi put saznala za obavljanje ove djelatnosti Podnosioca zahtjeva dana 18. septembra 2020.godine, kada je na njegov račun kod Banke stigao prvi priliv u iznosu od (...)* sa platforme PAYWARD LTD, a kao svrha priliva navedenog novca je bilo navedeno „KRAKEN". Navedena platforma je registrovana za trgovanje crypto valutama, a sama oznaka svrhe priliva „Kraken" se odnosi na trgovanje crypto valutama. Banka je tada od Podnosioca zahtjeva zatražila da joj dostavi pravni osnov priliva navedenog novca, a u skladu sa propisima koje regulišu poslovanje banaka u Bosni i Hercegovini. Podnosilac zahtjeva je Banci dostavio Ugovor iz kojeg je proizilazilo da je riječ o trgovanju crypto valutama. Dokaz: Ugovor Podnosioca zahtjeva sa platformom PAYWARD LTD.

Banka na ovom mjestu posebno naglašava da zakonski propisi u Bosni i Hercegovini uopšte ne regulišu poslovanje crypto valutama, niti se za takvu poslovnu aktivnost može uopšte registrovati ijedno

privredno društvo. Iz tog razloga, se očito ni Podnosilac zahtjeva nije mogao registrovati kod nadležnog suda i APIF-a za obavljanje navedene djelatnosti. Također ni interne procedure Banke ne dozvoljavaju obavljanje transakcija kojima se trguje crypto valutama, čije trgovanje nije regulisano pozitivnim zakonskim propisima BiH.

Obzirom na navedeno, Banka je bila prinuđena odbiti provođenje transakcije na računu Podnosioca zahtjeva proizašlo iz obavljanja djelatnosti trgovanja crypto valutama, te je dana 18. septembra 2020. odbijen priliv i izvršen povrat sredstava zaprimljenih na račun Podnosioca zahtjeva po osnovu trgovanja crypto valutama. Nakon toga, dana 9. juna 2021.godine ponovo je stigao novi priliv od istog nalagodavca odnosno platforme PAYWARD LTD u iznosu od (...)* po istom osnovu Kraken - odnosno trgovanje crypto valutama. Banka je ponovo odbila prijem i izvršila povrat sredstava, te je dana 10. juna 2021.godine uputila Podnosiocu zahtjeva obavještenje o zatvaranju računa a na osnovu člana 16. Ugovora o otvaranju računa. Članom 16. Ugovora o otvaranju računa regulisano je da Banka ima pravo da prekine poslovnu saradnju, bez ikakve obaveze Banke za obrazloženjem prekida saradnje drugoj strani, odnosno Podnosiocu zahtjeva. Banka je navedenim Obavještenjem pozvala Podnosioca zahtjeva da u roku od 15 dana dođe u poslovnicu Banke i zatvori račun, međutim, Podnosilac zahtjeva se nikada, ni do danas, nije odazvao pozivu Banke. Nakon toga, na račun Podnosioca zahtjeva kod Banke je dana 24. juna 2021. ponovno stigao priliv sredstava u iznosu od (...)* od istog nalagodavca i po istom osnovu kao i ranija dva puta, te je Banka i taj iznos novca odbila i izvršila povrat sredstava. Dokaz: Obavještenje Banke Podnosiocu zahtjeva i povratnica

Pored navedenog, Banka naglašava da je Zakonom o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti BiH (član 7. st. c) i član 8.), Banka u obavezi da prikuplja podatke o svrsi i namjeni poslovnog odnosa i transakcije svakog klijenta, te je u obavezi da odbije izvršenje transakcije ukoliko nije u mogućnosti da pribavi te podatke. Također je članom 25. st. 1 istog Zakona regulisano da je Banka u obavezi naročito da obrati pažnju na rizik od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te da utvrdi stvarne učesnike transakcije i svrhu transakcije. Prilivi sa platforme crypto valutama ne sadrže sve potrebne informacije i ne može se utvrditi jasan izvor sredstava, tako da Banka mora takve transakcije odbiti, a kako je Banka i postupila u konkretnom slučaju trgovine crypto valutama od strane Podnosioca zahtjeva.

Bez obzira na sve naprijed navedeno, odnosno da li je došlo do valjanog raskida Ugovora o otvaranju računa i da li je u konkretnom slučaju bilo mjesta primjeni propisa o sprječavanju pranja novca, a na kojim argumentima se uglavnom i zasniva Zahtjev za pokretanje postupka Podnosioca zahtjeva, bitno je istaknuti da to nisu pitanja koje spadaju u nadležnost Konkurencijskog vijeća, već su za ta pitanja nadležni sud, SIPA i Agencija za bankarstvo.

Podnosilac zahtjeva je već podnio tužbu Okružnom privrednom sudu u Banja Luci radi prekida poslovnog odnosa sa Bankom i naknade štete, tako da će taj sud odlučivati da li je prekid saradnje bio pravno valjan ili ne. Isto tako, druge nadležne agencije provode svoje postupke radi utvrđivanja zakonitosti poslovnih transakcija Podnosioca zahtjeva, iz čega jasno proizilazi da su svi navodi iz Zahtjeva za pokretanje postupka Podnosioca zahtjeva potpuno irelevantni za postupak pred Konkurencijskim vijećem, niti je Vijeće nadležno za odlučivanje po tim navodima. Ono o čemu Konkurencijsko vijeće odlučuje je da li postoji povreda Zakona o konkurenciji, i to isključivo člana 4. stav 1 tačka b), a kako je Podnosilac zahtjeva precizirao u svom Podnesku od 31. decembra 2021.godine. Dokaz: Tužba Podnosioca zahtjeva protiv Banke u privrednom sporu koji se vodi pred Okružnim privrednim sudom u Banja Luci pod brojem 57 0 Ps 136569 21 Ps Odgovor na tužbu Banke od 14. septembra 2021. u privrednom sporu koji se vodi pred Okružnim privrednim sudom u Banja Luci pod brojem 57 0 Ps 136569 21 Ps

Banka ističe da u slučaju koji je predmet ovog postupka nije došlo do povreda člana 4. stav 1 tačka b) Zakona o konkurenciji odnosno „ograničavanja i kontrole proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja", iz sljedećih razloga:

1. Raiffeisen banka nije jedina banka koja posluje na tržištu Bosne i Hercegovine, odnosno Republike Srpske, na čijoj teritoriji je registrovan Podnosilac zahtjeva. Dakle, činjenicom da je Banka prekinula poslovnu saradnju i Ugovor o otvaranju računa sa Podnosiocem zahtjeva, Banka nije ni na kakav način onemogućila Podnosioca zahtjeva da isti takav račun otvori kod bilo koje druge banke koja posluje na tržištu BiH. Svima je poznato da na tržištu BiH posluju i UniCredit banka, Addiko banka, Sberbank, Sparkasse bank, ASA banka, Intesa Sanpaolo banka, Turkish Ziraat bank, Moja banka, i mnoge druge banke. Dakle, Podnosilac zahtjeva je imao mogućnost da nakon prekida saradnje sa Raiffesen bankom, otvori bankovni račun kod bilo koje od navedenih banaka i da nastavi da posluje. Čak, i prije prekida saradnje sa Raiffeisen bankom, Podnosilac zahtjeva je imao mogućnost da paralelno sa otvorenim računom kod Banke, otvori i desetine drugih bankovnih računa u drugim bankama u BiH, i da posluje preko svih tih računa, jednako kao i veliki broj drugih privrednih društava u Bosni i Hercegovini. Dakle, iz navedenog proizilazi, da prekidom saradnje sa Bankom, Podnosiocu zahtjeva ni na koji način nije bio ograničen pristup tržištu i poslovanje preko bilo koje druge banke na teritoriji BiH, pa samim time nije ni moglo doći do povrede člana 4. stav 1 tačka b) Zakona o konkurenciji.
2. Prema potpuno pogrešnom i neutemeljenom stavu Podnosioca zahtjeva, proizilazi da bi svaki prekid ugovorne i poslovne saradnje neke banke i njenog klijenta značio da je došlo do povrede Zakona o konkurenciji i da je svakom klijentu time ograničen pristup tržištu banaka, što je potpuno netačno, a kako je već obrazloženo pod tačkom 1. gore. Baš naprotiv, kao i svaki drugi privredni subjekt tako i banke imaju svoje diskreciono pravo na zasnivanje kao i na prekid poslovne saradnje sa svakim klijentom. To pravo je regulisano Zakonom o bankama FBiH (član 112.), koji se primjenjuje na Banku, a koji reguliše da svaka banka slobodno odlučuje o izboru klijenta, dakle nema obavezu da ulazi u poslovni odnos sa svima. Također i Ugovorom o otvaranju računa zaključenim između Banke i Podnosioca zahtjeva regulisano je da Banka može prekinuti saradnju, kao i otkazati ugovor bez navođenja bilo kakvih razloga i obrazloženja. Zakonom o obligacionim odnosima je regulisano da ugovorne strane mogu ugovoriti sve uslove koji nisu suprotni zakonu. Ugovaranje prekida saradnje pismenom obavješću nije suprotno zakonu. Podnosilac zahtjeva je prihvatio i zaključio navedeni Ugovor, te prekid Ugovora o otvaranju računa pismenom obavješću nikako ne može biti kršenje Zakona o konkurenciji, u smislu člana 4. st. 1 tačka b) odnosno ograničavanja i kontrole proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja". U sličnim slučajevima, Vijeće nije ni donijelo Zaključak o pokretanju postupka, već je odbacilo Zahtjev za pokretanje postupka zbog stvarne nenadležnosti broj: UP-03-26-2-041-9/21 od 16. decembra 2021.godine. Osim toga, zakonitost prekida ugovora o otvaranju računa između Banke i Podnosioca zahtjeva već cijeni Okružni privredni sud u Banja Luci koji je jedini za to i nadležan, a kako je navedeno u gornjim dijelovima ovog Odgovora na zahtjev.
3. Ugovorom o otvaranju računa zaključenog između Banke i Podnosioca zahtjeva regulisano je otvaranje standardnog računa za obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa. Dakle, nije riječ o nekoj posebnoj poslovnoj usluzi ili nekom specifičnom računu koje otvara samo i isključivo Raiffeisen banka na tržištu BiH. Da je riječ o takvoj usluzi ili računu koja je Podnosiocu zahtjeva neophodna za poslovanje, naravno da bi prekidom poslovne saradnje Banke sa Podnosiocem zahtjeva, Podnosiocu zahtjeva bio ograničen pristup tržištu u BiH. Međutim, u ovom slučaju nije riječ ni o kakvoj posebnoj usluzi niti posebnom računu, već o običnom transakcijskom računu koji svaka banka u BiH može otvoriti i otvara svakom privrednom društvu iz BiH, kao što je i Podnosilac zahtjeva. Dakle, očito je da nije riječ ni o kakvom ograničenju tržišta niti bilo kakvom kršenju Zakona o konkurenciji u tom smislu, a kako to pogrešno navodi Podnosilac zahtjeva u svom Zahtjevu od 23. septembra 2021. godine.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, te da je Zahtjev podnosioca zahtjeva očito neosnovan, Banka predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon održane rasprave, donese sljedeće; Rješenje kojim se odbija

zahtjev privrednog subjekta Digital Asset Management d.o.o. Banja Luka, podnijet protiv privrednog subjekta Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, sa sjedištem na adresi Vase Pelagića broj 2, 78000 Banja Luka radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4 stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), kao neosnovan.

Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP 02-26-2-042-13/21 od 21.03.2022. godine, Podnosiocu zahtjeva dostavilo podnesak suprotne strane „Postupanje po zaključku o pokretanju postupka broj: UP 02-26-2-042-6/21“, na koji je Podnosilac zahtjeva podneskom broj UP 02-26-2-042-14/21 dana 04.04.2022. godine dostavio odgovor u kom se u bitnom navodi sljedeće:

Podnosilac zahtjeva je privredno društvo koje se bavi posredovanjem u trgovini digitalnom imovinom i korištenju novih tehnologija. U pitanju je prva fintech kompanija u Bosni i Hercegovini koja je kreirala blockchain platformu za razmjenu i trgovinu digitalnom imovinom. Protivnik, kao i podnosilac u svome poslovanju takođe koristi fintech tehnologiju kada omogućava svojim klijentima da vrše plaćanje računa i provjeru stanja računa preko mobilne aplikacije banke, te kada omogućava podizanje novca na bankomatu. Svim tim radnjama protivnik, kao i druge banke na teritoriji Bosne i Hercegovine koristi neku od online platformi za novčane transakcije - odnosno upotrebljava fintech tehnologiju.

Sporne uplate su protivniku stigle od strane multinacionalne kompanije pod nazivom Payward Ltd, sa sjedištem 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno Kraljevstvo - koja posluje pod brendom "Kraken". Svi podaci o pošiljaocu spornih transakcija bili su protivniku potpuno dostupni. Ti podaci su javno dostupni i na internetu, mogu se pronaći putem google pretraživača, a svi neophodni podaci vezani za sporne transakcije sadržani su u ugovoru od 21.2.2020.godine zaključenom između Payward Ltd, sa sjedištem 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno Kraljevstvo - koja posluje pod brendom "Kraken" i podnosioca zahtjeva. Ovim ugovorom raspolaže protivnik, a raspolažao je i u trenutku priliva spornih novčanih iznosa.

Dakle, identitet pošiljaoca protivniku je bio poznat, a protivnik je da je htio da uloži minimum napora, mogao da u potpunosti utvrdi porijeklo transakcija koje su stizale na račun podnosioca zahtjeva koji se vodio kod protivnika. Napominjemo da je protivnik bio upoznat sa činjenicom da se podnosilac zahtjeva bavi upravljanjem digitalnom imovinom, jer prevod firme podnosioca zahtjeva upravo to znači - "Upravljanje digitalnom imovinom" d.o.o. Banja Luka, a podnosilac zahtjeva je protivnika o svemu upoznao i prezentovanjem svoga poslovanja pred Upravom protivnika.

Ukazujemo da iz dopisa Udruženja banaka BiH broj I-13/22 od 15.2.2022. godine, na strani 2, stoji: „...Za razliku od zemalja regiona, u BiH ovaj segment je potpuno neregulisan i nije pod posebnim nadzorom niti jedne od mogućih institucija, niti se bilo koja institucija izjašnjava o očigledno spornoj prirodi ovih poslova i transakcija, premda se može zaključiti da oni podliježu opštem režimu propisa o registraciji dozvoljenih djelatnosti i nadzora od strane poreskih organa, slijedom čega bi se moglo zaključiti da ni novčane transakcije u vezi s njima nisu zabranjene...".

Bez sumnje je da i samo Udruženja banaka BiH konstatuje „...da bi se moglo zaključiti da ni novčane transakcije u vezi s njima nisu zabranjene...", što je potpuno tačno, jer nijedan pozitivni propis u BiH ne zabranjuje djelatnost trgovine digitalnom imovinom. Dokaz; dopis Udruženja banaka BiH broj I-13/22 od 15. 2 .2022. godine

Napominjemo da odredbe člana 7. nameću obaveze protivniku: utvrđivanje identiteta klijenta i provjeru njegovog identiteta na osnovu dokumenata, podataka ili informacija dobijenih od pouzdanih i nezavisnih izvora; provođenje stalnog praćenja poslovnih odnosa uključujući i kontrolu transakcija tokom poslovnog odnosa kako bi se osiguralo da su transakcije koje se obavljaju u skladu sa saznanjima obveznika o klijentu, poslovnom profilu i rizičnosti te, po potrebi, izvoru sredstava i osiguravanje ažuriranja dokumentacije, podataka ili informacija koje se vode. Tek ukoliko obveznik ne može provesti

navedene mjere onda ne smije uspostaviti poslovni odnos ili obaviti transakciju, odnosno mora prekinuti već uspostavljeni poslovni odnos, ali u tom slučaju obveznik će obavijestiti FOO o odbijanju ili prekidu poslovnog odnosa i odbijanju obavljanja transakcije i dostaviti FOO-u sve dotad prikupljene podatke o klijentu ili transakciji shodno čl. 38. i 39. Zakona, što protivnik nije učinio.

Član 8. stav (1) Zakona o unutrašnjem platnom prometu, nameće obavezu svim poslovnim subjektima da otvore račune u ovlaštenim organizacijama i da sva novčana sredstva vode na tim računima, kao i da vrše plaćanja preko računa, u skladu sa tim zakonom, zakonom koji uređuje platne transakcije i zaključenim ugovorom o otvaranju i vođenju računa sa ovlaštenom organizacijom kojim su uređena međusobna prava i obaveze pravnog lica da ima otvoren račun.

Nadalje, Tačka 14. Uputstva o otvaranju i zatvaranju računa kod ovlašćenih organizacija propisuje da „Ovlašćene organizacije zatvaraju račune učesnika na osnovu njihovog zahtjeva, u skladu sa propisima koji uređuju unutrašnji platni promet i platne transakcije i zaključenim ugovorom, ili po službenoj dužnosti u skladu sa propisima koji za svoju posljedicu imaju zatvaranje računa. Navedeno Uputstvo primjenjuje se na osnovu Zakona o platnim transakcijama (Sl. gl. RS br. 12/01). Prema tome, podnosilac zahtjeva kao pravno lice ne može da posluje bez otvorenog računa, protivniku su na osnovu pozitivnih propisa povjerena ovlašćenja koja nemaju druge finansijske organizacije, i protivnik ne može da se koristi svojim dominantnim položajem kako bi lišavao podnosioca zahtjeva prava koja mu pripadaju po Ustavu i pozitivnim propisima.

S druge strane, ukoliko je protivnik smatrao da postoje razlozi za povrat novčanih iznosa, zašto je bilo nužno da podnosioca zahtjeva obavijesti o potrebi „prekida poslovnog odnosa" i nužnosti gašenja računa tužioca? Račun je mogao da ostane aktivan, a sporni iznos vraćen pošiljaocu. U vezi prednjeg, podnosilac zahtjeva upoznaje Naslov da je podnosilac zahtjeva izvršio provjeru statusa računa broj (...)* i utvrdio da je taj račun i dalje aktivan, a da je stanje na računu – (...)*. Ovo znači da je protivnik podnosioca zahtjeva uprkos činjenici da ga je dopisom broj 434/20-OFBL2 od 10.6.2021. godine obavijestio da mu zatvara račun, zapravo držao sve vrijeme u zabludi, i podnosiocu zahtjeva stvorio obavezu od (...)*. Podnosilac zahtjeva nema saznanja na šta se navedeni iznos odnosi.

Ovakvo ponašanje protivnika u suprotnosti je sa osnovnim načelima Zakona o obligacionim odnosima i odredbama Zakona o bankama, jer je podnosilac zahtjeva doveden u situaciju da ne može da se koristi svojim računom, pred svojim klijentima je predstavljen kao pravni subjekt koji se bavi „sumnjivim transakcijama", zbog ponašanja protivnika je trpio i trpi štetu, a za sve to vrijeme iz njemu nepoznatih razloga protivnik drži aktivnim račun podnosioca zahtjeva i stvara mu troškove upravo po osnovu tog računa.

Napominjemo da Direktiva EU broj 2019/713 od 17.4.2019. godine definiše „virtuelnu valutu" kao digitalno predstavljanje vrijednosti koju ne izdaje ili za koju ne garantuje centralna banka ni javno tijelo, niti je nužno povezana sa zakonski uspostavljenom valutom te nema pravni status valute ili novca, ali je fizička ili pravna lica prihvaćaju kao sredstvo razmjene i može se prenositi, pohranjivati te se njome može trgovati elektronskim putem. Takođe napominjemo da je Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci broj U-III/4654/2020 od 26.11.2020. godine zauzeo stav da se kriptovalute iako nemaju fizičku formu, odnosno, nisu materijalizovane, ali su predmet pravnog prometa i pripadaju nečijoj imovini, dakle nad njima se uspostavlja pravo vlasništva, i da je u tom smislu bilo povrijeđeno pravo vlasništva podnosioca Ustavne tužbe.

Činjenica je da Bosna i Hercegovina nije članica Evropske unije, ali je Ustavni sud Bosne i Hercegovine u nizu svojih odluka zauzeo stav da se domaći zakoni trebaju tumačiti i primjenjivati u „duhu evropskog prava". Treba imati u vidu da je Bosna i Hercegovina potpisala Protokol uz Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Bosne i Hercegovine s druge strane, i da Bosna i Hercegovina svakako u tom smislu ima obavezu ne samo da

usklađi svoje zakonodavstvo o zaštiti potrošača sa zaštitom koja je na snazi u Evropskoj zajednici, već i da sprovodi aktivnu politiku zaštite potrošača i dostigne nivo zaštite potrošača jednak onom koji postoji u Evropskoj zajednici.

Naglašavamo da je podnosilac zahtjeva sa nekoliko komercijalnih banaka zaključio ugovore o otvaranju računa za redovno poslovanje, ali da su se banke sinhronizovano, upravo kako je postupio protivnik vodile idejom zatvaranja tih računa, „prekidom poslovnog odnosa“, „otkazom ugovora“, „raskidom ugovora“ i slično.

Ovo praktično znači da se jedan pravni subjekt dovodi u situaciju da gašenjem aktivnih računa nestaje sa tržišta. Banke svoje postupanje pravdaju činjenicom da sve što nije propisano zakonima jeste protivzakonito, ali ovakve tvrdnje ne mogu nikako da se prihvate, niti da se ovakva ponašanja banaka opravdaju. Tim prije, što i sama grupacija Raiffeisen bank, kojoj pripada i protivnik, dozvoljava transakcije koje proističu iz digitalne imovine u gotovo svim zemljama Evropske unije u kojima posluje, ali ne i u Bosni i Hercegovini.

Podnosiocu zahtjeva su ugašeni računi u Bosna Bank International d.d sa danom 21.5.2021. godine, IntesaSanpaolo bank sa danom 23.9.2021. godine, Sparlcasse bank dd Sarajevo sa danom 29.1.2020. godine, Naša banka a.d. Bijeljina sa danom 9. 9. 2020. godine iz istih razloga kao i u ovom predmetu. Dokaz: Izvod iz jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata broj 9287801 od 14.3.2022. godine.

Činjenica da podnosilac zahtjeva vodi parnični spor pred Okružnim privrednim sudom u Banjoj Luci po osnovu naknade štete protiv protivnilca, nije smetnja za vođenje i donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari.

Zbog svega iznesenog podnosilac zahtjeva osporava sve navode protivnika i u svemu ostaje kod činjeničnih navoda i inicijalnog zahtjeva da Naslov u skladu sa članom 42. Zakona o konkurenciji i drugim primjenljivim propisima donese rješenja kojima se utvrđuje zloupotreba dominantnog položaja od strane Protivnika, kao i da odredi odgovarajuće zabrane, sankcije, rokove i mjere za otklanjanje štetnih posljedica takvog postupanja, u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima.

4. Relevantno tržište

U skladu sa članom 3. stav (1) Zakona i čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) relevantno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda i/ili usluga koji su predmet obavljanja djelatnosti privrednih subjekata na određenom geografskom području.

Relevantno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu posebno njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Konkurencijsko vijeće je odredilo da je u predmetnom postupku relevantno tržište proizvoda i/ili usluga tržište pružanja usluga vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima od strane privrednog subjekta Raiffeisen bank dd BH, Glavna podružnica/filijala Banja Luka.

Relevantno geografsko tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojem privredni subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova konkurencije na susjednim geografskim tržištima.

U konkretnom slučaju relevantno geografsko tržište je Bosna i Hercegovine, budući da privredni subjekat Raiffeisen bank dd BH putem svojih filijala posluje na cijelom tržištu Bosne i Hercegovine.

U smislu navedenog, Konkurencijsko vijeće je za relevantno tržište predmetnog postupka utvrdilo tržište pružanja usluga vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima od strane privrednog subjekta Raiffeisen bank dd BH na području Bosne i Hercegovine.

5. Prikupljanje podataka od trećih osoba

Kako bi razjasnilo određene činjenice i dokaze iznesene u postupku, a u svrhu utvrđivanja stanja na tržištu pružanja usluga vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima privrednim subjektima koji se bave trgovinom i/ili posredovanjem u trgovini kripto valutom Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP 02-26-2-042-15/21 od dana 14.04.2022. godine uputilo Zahtjev za dostavljanje podataka Ministarstvu finansija RS, aktom broj: UP 02-26-2-042-16/21 od 14.04.2022. godine Zahtjev za dostavljanje podataka Agenciji za bankarstvo RS, aktom broj: UP 02-26-2-042-17/21 od 14.04.2022. godine Zahtjev za dostavljanje podataka Agenciji za bankarstvo FBiH.

Ministarstvo finansija RS je tražene podatke dostavilo aktom zaprimljenim pod brojem UP 02-26-2-042-22/21 dana 04.05.2022. godine. Agencija za bankarstvo FBiH, dana 25.04.2022. godine podneskom zaprimljenim pod brojem UP 02-26-2-042-20/21 i Agencija za bankarstvo RS dana 20.04.2022. godine podneskom broj: UP 02-26-2-042-19/21.

6. Usmena rasprava i dalji tok postupka

U daljem toku postupka, budući da se radi o postupku stranaka sa suprotnim interesima Konkurencijski vijeće je zakazalo usmenu raspravu, u skladu sa članom 39. Zakona, za dan 31.05.2022. godine (pozivi dostavljeni Podnosiocu zahtjeva aktom broj: UP 02-26-2-042-23/21 i protivnoj strani aktom broj: UP 02-26-2-042-24/21. od dana 05.05.2022. godine).

Na usmenoj raspravi održanoj dana 31.05.2022. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća u ime stranaka u postupku su pristupili njihovi zakonski zastupnici i punomoćnici kojom prilikom su imali mogućnost da jedni drugima postavljaju pitanja i razjasne međusobno sporne stvari (Zapisnik sa usmene rasprave, akt broj: UP 02-26-2-042-25/21).

Podnosilac zahtjeva i Protivna strana u postupku su ostali pri dosadašnjim iskazima, kao i dali dodatna pojašnjenja, te raspravili o predmetu postupka, a na osnovu dokaza koji su dostavljeni u postupku. Na usmenoj raspravi stranke u postupku su se obavezale dostaviti dodatne odgovore na postavljena pitanja, što je evidentirano u zapisniku.

Podnosilac zahtjeva je 17.06.2022. godine, dostavio podnesak Izjašnjenje u predmetu, zaprimljen pod brojem: UP 02-26-2-042-27/21, u kom dostavlja izjašnjenje kako slijedi:

Podnosilac zahtjeva ističe da je protivnik u toku dosadašnjeg postupka uporno insistirao na činjenici da odbija poslovnu saradnju sa podnosiocem zahtjeva iz razloga što se isti bavi trgovinom kripto valutama, a o čemu navodno, protivnik nije bio upoznat prilikom otvaranja racuna.

Na raspravi održanoj 31.5.2022. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća BiH podnosilac zahtjeva je upoznao voditelja postupka i punomoćnika protivnika sa činjenicom da protivnik u svom redovnom poslovanju vrši isplate naknada po osnovu trgovine kripto valutama bez ikakvih smetnji, kako fizičkim, tako i pravnim licima. Prema raspoloživim podacima od dana raskida ugovora do dana održavanja

rasprave protivnik je izvršio (...) isplata po osnovu trgovine kripto valutama na račune protivnika u vrijednosti od (...)*. Radi se o isplatama sa žiro računa podnosioca zahtjeva na račune klijenata koji se vode kod protivnika, dakle u Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, a sve ove transakcije se odnose na trgovinu kripto valutama. Takođe, od dana raskida ugovora do dana održavanja rasprave izvršeno je (...) transakcija u vrijednosti od (...) sa računa protivnika na žiro račun podnosioca.

Nema sumnje da protivnik prepoznaje i odobrava realizaciju transakcija po osnovu trgovine kripto valutama. Od protivnika smo zatražili da se izjasni na ove okolnosti, što očekujemo da će protivnik i da učini, te da će nam se dostaviti izjašnjenje protivnika po ovom pitanju.

Da bismo prednje činjenice potkrijepili dokazima, u spis dostavljamo materijalne dokaze koji se odnose na trgovinu kripto valutama preko računa protivnika. Naime, na deviznom izvodu broj 43 za komitenta "DIGITAL ASSET MANAGEMENT" d.o.o. Banja Luka od 5.11.2021. godine uočava se uplata sa inostranog računa i to sa platforme KRAKEN TX (...) PAYWARD LTD, osnov 112, iznos upućen od ino partnera (...) a na stavkama duguje se navodi iznos od (...)*, potražuje iznos od (...)*. Dana 6.11.2021. godine po istom nalogu izvršena je konverzija uplaćenog iznosa, što se vidi iz deviznog izvoda broj 44. Konačno, iz izvoda broj 70 od 12.11.2021. godine klijentu podnosioca zahtjeva (...) na račun protivnika broj (...) po nalogu broj 5161213164842604 vrši se isplata iznosa od (...) (vidjeti stranu 3 izvoda, redni broj 18). Dokaz: devizni izvod broj 43 od 5.11.2021. godine; devizni izvod broj 44 od 6.11.2021. godine; izvod broj 70 od 12.11.2021. godine.

Po istom principu poslovanja sa platforme (...) dana 6.9.2021. godine uplaćen je određeni novčani iznos naznačen na deviznom izvodu broj 25, a zatim je klijentu podnosioca zahtjeva (...) na račun protivnika broj (...)*, a kako to proizlazi iz izvoda broj 25 od 10.9.2021. godine se isplaćuje iznos od (...) po nalogu broj 5155212531507956 (vidjeti stranicu 2 izvoda), redni broj 8, i konačno iz izvoda broj 11 od 17.1.2022. godine proizlazi da je po osnovu redovne djelatnosti podnosioca zahtjeva, dakle, trgovine kripto valutama klijentu podnosioca zahtjeva (...) na račun protivnika broj (...) koji se vodi na imenu ovog klijenta isplaćen iznos od (...) po nalogu broj 5168220174780584 (vidjeti stranicu 2 izvoda, redni broj 14). Dokaz: devizni izvod broj 25 od 6.9.2021. godine; izvod broj 25 od 10.9.2021. godine; izvod broj 11 od 17.1.2022. godine.

U cilju zaštite ličnih podataka klijenta podnosioca zahtjeva u prilogu se dostavlja Izjava koju je potpisao (...) a radi povjerljivosti molimo da se dostavljeni podaci koriste isključivo u okviru vođenja ovog postupka. Dokaz: Izjava (...) od 9. 6. 2022. godine.

Svi navedeni dokazi se dostavljaju u dva primjerka.

Identičnu situaciju imamo i kod klijenta podnosioca zahtjeva (...) koji ima otvoren račun kod protivnika. Pa tako iz izvoda broj 15, od 21.1. 2022. godine na strani 3 izvoda, pod rednim brojem 18 – (...) na računu broj (...) vide se promjene ostvarene na računu ostvarene u redovnom poslovanju sa podnosiocem zahtjeva. Jasno je da je djelatnost podnosioca zahtjeva trgovanje kripto valutama, i jasno je da iznos za isplatu klijentu (...) potiče iz osnova trgovanja kripto valutama i da se taj iznos isplaćuje na račun klijenta koji se vodi kod protivnika. Zatim, za istog klijenta, izvod broj 17 od 25.1.2022. godine, strana 3 izvoda, redni broj 21, pa onda izvod broj 25 od 10.9.2021. godine, strana 2, redni broj 12, zatim izvod broj 31, od 11.2.2022. godine, redni broj 10. Iz svih navedenih izvoda se jasno zaključuje sve prednje navedeno. Dokaz: izvod broj 15, od 21.1.2022. godine; izvod broj 17 od 25.1.2022. godine; izvod broj 25 od 10.9.2021. godine; izvod broj 31, od 11.2.2022. godine. Izjava (...) od 7.6.2022. godine.

Svi navedeni dokazi se dostavljaju u dva primjerka, s napomenom da podnosilac zahtjeva raspolaže i sa većim brojem drugih izvoda za navedenog klijenta, ali radi ekonomičnosti postupka dostavlja pomenute izvode, budući da se iz drugih izvoda mogu izvesti identični zaključci u pogledu realizovanih transakcija, a to je da je djelatnost podnosioca zahtjeva trgovanje kripto valutama, da iznos za isplatu

klijentu (...)* potiče iz osnova trgovanja kriptovalutama i da se taj iznos isplaćuje na račun klijenta koji se vodi kod protivnika.

I na primjeru klijenta podnosioca zahtjeva (...)*, a iz izvoda broj 60 na dan 16.8.2021. godine može se zaključiti da je istome sa računa podnosioca zahtjeva isplaćen iznos od (...)* na tekući račun (...)* koji se vodi kod protivnika. Dokaz: izvod broj 60 na dan 16.8.2021. godine, Izjava (...)* od 8.6.2022. godine.

I ovaj dokaz se dostavlja u spis upravne stvari u dva primjerka.

Ukoliko dostavljeni materijalni dokazi nisu dovoljni za donošenje odluke da je protivnik postupao različito prema podnosiocu zahtjeva u odnosu na druga lica, a u situaciji trgovanja kriptovalutama i ostvarivanju naknada po tom osnovu, podnosilac zahtjeva predlaže izvođenje dokaza po vještaku ekonomske struke sa zadatkom da na osnovu uvida u zvaničnu knjigovodstvenu dokumentaciju tužioca, uvida u podatke o ostvarenim prometima koji su evidentirani u softveru za trgovanje tužioca, dokumentaciji kojom raspolaže tužena, dokumentacijom u spisu, kao i drugom dokumentacijom koja mu bude nophodna, utvrdi da li protivnik vrši prijem novčanih iznosa i vrši isplate fizičkim i pravnim licima po osnovu trgovanja kriptovalutama, da li protivnik vrši prijem uplata po tom osnovu kako od rezidenata, tako i iz inostranstva, te da li protivnik posluje sa kriptovalutama na nivou grupacije "Raiffeisen bank" d.d. Bosna i Hercegovina.

Podnosilac zahtjeva nije do dana sačinjavanja ovog izjašnjenja dobio na uvid izjašnjenja protivnika, pa bi u tom pravcu, a u slučaju potrebe dodatno definisao zadatak vještaku shodno navodima protivnika. Za ličnost vještaka, podnosilac zahtjeva predlaže sljedeće vještake: Čedomira Spasojevića, ili Duška Preradovića ili Dijanu Ostić vještake ekonomske oblasti iz Banje Luke.

Opreza radi, podnosilac napominje da se iz priloženih materijalnih dokaza može zaključiti da protivnik pristaje na isplate novčanih iznosa na račune fizičkih lica, iako ti iznosi potiču od podnosioca zahtjeva, i potiču od trgovanja kriptovalutama, ali ne dozvoljava priliv novca na račun podnosioca zahtjeva jer je ostvaren od iste takve trgovine, pozivajući se na odredbe Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Razlog vraćanja spornih transakcija je prema podacima kojima raspolaže podnosilac upravo namjera protivnika da navodno postupa po odredbama tog Zakona, jer ne može da utvrdi identitet pošiljaoca tih transakcija.

Kako onda objasniti logiku da protivnik dozvoljava isplate novčanih iznosa fizičkim licima iako je svjestan činjenice da taj novac potiče iz osnova trgovanja kriptovalutama, apsolutno ne ulazeći u porijeklo tog novca, samo zbog toga što se takav novac isplaćuje sa računa jedne od komercijalnih banaka sa kojom posluje podnosilac zahtjeva? Podnosilac zahtjeva smatra da je bitno još jednom da se istakne činjenica da je protivnik bio veoma jasno upoznat sa djelatnošću podnosioca zahtjeva.

Dana 23. 7. 2019. godine, dakle prije otvaranja računa podnosiocu zahtjeva, podnosilac zahtjeva uputio je protivniku mejl sa pismom namjere u kojem je detaljno opisana djelatnost podnosioca zahtjeva i osnovi AML mjera koje podnosilac sprovodi u radu sa klijentima. U mejlu jasno stoji: „Ukoliko nema prepreka za saradnju sa našom kompanijom u smislu prohibitivne korporativne politike banke za usluge klijentima koji su vezani za kriptovalute, možemo iskomunicirati dalje korake, te na Vaš zahtjev možemo poslati dodatnu dokumentaciju u pravcu zasnivanja poslovnog odnosa." U prilogu mejla nalazilo se pismo namjere od 23. 7. 2019. godine u kojem se jasno naznačuje da se podnosilac zahtjeva bavi trgovinom kriptovalutama. Dokaz: mejl korespondencija od 23. 7. 2019. godina na relaciji Nikola Klak – (...)* zaposlenik protivnika, Pismo namjere broj 007-7/19 od 23.7.2019. godine

Dokazi se dostavljaju u spis u dva primjerka.

Podnosilac zahtjeva je privredno društvo koje se bavi posredovanjem u trgovini digitalnom imovinom i korištenju novih tehnologija. U pitanju je prva fintech kompanija u Bosni i Hercegovini koja je kreirala blockchain platformu za razmjenu i trgovinu digitalnom imovinom.

Protivnik, kao i podnosilac u svome poslovanju takođe koristi fintech tehnologiju kada omogućava svojim klijentima da vrše plaćanje računa i provjeru stanja računa preko mobilne aplikacije banke, te kada omogućava podizanje novca na bankomatu. Svim tim radnjama kao i druge banke na teritoriji Bosne i Hercegovine koristi neku od online platformi za novčane transakcije- odnosno upotrebljava fintech tehnologiju. Sporne uplate su protivniku stigle od strane multinacionalne kompanije pod nazivom Payward Ltd, sa sjedištem 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno Kraljevstvo - koja posluje pod brendom "Kraken". Svi podaci o pošiljaocu spornih transakcija bili su protivniku potpuno dostupni.

Ti podaci su javno dostupni i na internetu, mogu se pronaći putem google pretraživača, a svi neophodni podaci vezani za sporne transakcije sadržani su u ugovoru od 21.2.2020.

A da je protivnik bio upoznat sa činjenicom da se podnosilac zahtjeva bavi upravljanjem digitalnom imovinom, jer prevod firme podnosioca zahtjeva upravo to znači - "Upravljanje digitalnom imovinom" d.o.o. Banja Lulca, jasno je i zbog činjenice da je protivnika o svemu upoznao prezentovanjem svoga poslovanja pred Upravom "Raiffeisen bank" d.d. Bosna i Hercegovina u sjedištu Uprave u Sarajevu, o čemu svjedoči internet korespondencija od 11.10.2019. godine na relaciji Nikola Klak – (...) (naziv mejla Elevator Lab prezentacija - poziv). Dokaz: internet korespondencija od 11.10.2019. godine na relaciji Nikola Klak – (...) (naziv mejla Elevator Lab prezentacija - poziv), u dva primjerka.

Ukoliko navedeni materijalni dokazi nisu dovoljni da se izvede zaključak da je protivnik bio upoznat kojom djelatnošću se bavi podnosilac zahtjeva, podnosilac predlaže da se izvede dokaz saslušanjem svjedoka: (...) - Raiffeisen Bank, na okolnosti činjenica vezanih za djelatnost podnosioca zahtjeva, zaključenje ugovora o vođenju računa podnosioca zahtjeva, prekidu poslovne saradnje sa protivnikom; (...) - Raiffeisen Banlc, na okolnosti zaključenja ugovora o vođenju računa, prethodne provjere i identifikacije podnosioca zahtjeva; (...) - Raiffeisen Bank, na okolnosti poznavanja činjenica vezanih za djelatnost podnosioca zahtjeva; (...) - Raiffeisen Bank, na okolnosti prezentacije projekta upravi banke od strane podnosioca zahtjeva; (...) - Raiffeisen Bank na okolnosti prezentacije projekta upravi banke od strane podnosioca zahtjeva; (...) - Raiffeisen Bank na okolnosti prezentacije projekta upravi banke od strane podnosioca zahtjeva.

Na koncu u spis dostavljamo dokaze koje smo predložili na raspravi od 31.5.2022. godine i u spis uložili, a koji su na engleskom jeziku, koji su sada prevedeni na jedan od jezika koji su u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini u dva primjerka, i to: „Bit panda - wikipedia“, „Bitpanda postaje naš tehnološki partner“, „Raiffeisen banka potvrđuje istraživanje interoperabilnosti blockchain-a za svoj RBI Coin“, "RBI BLOCKCHAIN HUB Pomaganje u izgradnji budućnosti IRB-a, blok po blok".

Privredni subjekat Raiffeisen bank je dana 15.06.2022. godine, dostavi podnesak „Postupanje po zahtjevima Vijeća sa usmene rasprave od 31.05.2022. godine“, koji je zaprimljen pod brojem: UP 02-26-2-042-26/21, u kom se navodi sljedeće:

Konkurencijsko vijeće BiH nije nadležno da raspravlja o pitanju prekida saradnje između Banke i Podnosioca zahtjeva koji je uslijedio jer je Banka smatrala da ne smije provesti transakciju (priliv sredstava iz inostranstva bez pravnog osnova) jer bi na taj način povrijedila odredbe zakona o sprječavanju pranja novca. Ovo iz razloga jer ovaj prekid saradnje nikako ne može predstavljati kršenje Zakona o konkurenciji, u smislu člana 4. st. 1 tačka b) odnosno ograničavanja i kontrole proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja". Navedenim članom 4. Zakona o konkurenciji BiH regulisano je da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma itd. koji za cilj imaju sprječavanje, ograničavanja ili narušavanje tržišne konkurencije. Dakle, zabranjeni su sporazumi između preduzetnika, privrednih subjekta koji su stvarni ili potencijalni konkurenti na tržištu, a zabranom su obuhvaćeni kako horizontalni, tako i vertikalni sporazumi.

Nadalje, članom 101. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije se zabranjuje antikonkurencijsko ponašanje koje nastaje kao rezultat usklađene volje dva ili više poduzetnika, a što je i usaglašeno u

sudskoj praksi Evropske unije, obzirom da je Evropski sud u presudi donesenoj u predmetu: "Bayer AG v. Commission of the European Communities" od dana 26.10.2000. godine, utvrdio da je koncept sporazuma u smislu člana 85. stav 1 Ugovora o Evropskoj zajednici (član 101. Ugovor o funkcionisanju Evropske unije), usmjeren na postojanje volje između najmanje dvije strane. Odnosno, neophodna je usklađena volja privrednih subjekata i namjera za štetnim postupanjem.

Imajući u vidu gore navedeno može se zaključiti da je Banka privredni subjekt koji se bavi drugačijom djelatnošću i koja djeluje na sasvim drugom tržištu od onoga na kojem djeluje Podnosilac zahtjeva. U konkretnom slučaju (prekid saradnje) se dakle, ne radi ni o kakvom sporazumu, a ponajmanje zabranjenom, jer se odredbe člana 4. Zakona o konkurenciji, u potpunosti usklađenim sa članom 101. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, odnose na sporazume koji nastaju između privrednih subjekata koji su konkurenti na tržištu i koji za cilj imaju prvenstveno isključivanje ostalih konkurenata sa relevantnog tržišta, a ne na društva koja predstavljaju jedinstvenu ekonomsku jedinicu.

Nesporno je da je Podnosilac zahtjeva sa Bankom zaključio Ugovor o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa broj 220026963-3 od 2. septembra 2020.godine (u daljem tekstu: „Ugovor“) kojim je Banka Podnosiocu zahtjeva otvorila račun za redovno poslovanje pod brojem (...)*. Isto tako je nesporno da je saradnja temeljem ovog ugovora prekinuta od strane Banke zbog sumnjivih transakcija.

U slučajevima sklapanja inicijalnih ugovora, te koji su naknadno raskinuti ne radi se o kategoriji sporazuma u smislu Zakona o konkurenciji, obzirom da isti nisu sklopljeni između privrednih subjekata, kao učesnika i konkurenata na tržištu, već o obligacionopravnim odnosima, na koje se u konkretnom slučaju ne primjenjuje Zakon o konkurenciji. Modalitet postojanja sporazuma, u smislu člana 4. Zakona o konkurenciji, u naprijed navedenim slučajevima nije ispunjen, te Konkurencijsko vijeće u ovom predmetu ne može doći do drugačijeg zaključka nego do toga da ne postoje ugovori, ugovorne odredbe, ponašanja, djelovanja ili dogovori koji bi činili zabranjene sporazume, u smislu Zakona o konkurenciji. S ovim u vezi pozivamo se i na Rješenje Konkurencijskog vijeća od 04.04.2018.g. u predmetu protiv Addiko banke dd Sarajevo.

Kao što je već gore objašnjeno, Podnosilac zahtjeva je pravno lice koje se bavi raznim djelatnostima a najviše (kako to sam navodi) posredovanjem u trgovini kripto valutama, i to je njegova glavna djelatnost. Banka se bavi drugim djelatnostima i njena glavna djelatnost su usluge platnog prometa, davanje kredita, finansijski zakup - leasing i dr. Znači radi se o dva subjekta na različitim tržištima koja nisu u konkurenciji. Jedan od ta dva subjekta, Podnosilac zahtjeva se bavi djelatnošću koja nije dozvoljena.

Nisu tačne tvrdnje Podnosioca zahtjeva (ove tvrdnje iznosi u toku cijelog postupka) da se pravni subjekti mogu baviti svim onim djelatnostima koje nisu zabranjene u smislu da sve ono što zakonom nije propisano kao zabranjeno je de facto dozvoljeno. Kada su pravni i poslovni subjekti u pitanju ovo nije slučaj. Privredno društvo se smije baviti samo onom djelatnošću koja je zakonom dozvoljena (Zakon o privrednim društvima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 127/2008, 58/2009, 100/2011, 67/2013, 100/2017 i 82/2019"). Ovo je eksplicitno navedeno u članu 5. pomenutog zakona. Ne postoji, bar u ovom momentu, niti jedan zakon u BiH kojim je djelatnost posredovanja u trgovini kripto valutama dozvoljena. Konkurencijsko vijeće nije nadležno da propisuje koje su djelatnosti dozvoljene, a koje nisu. Podnosilac zahtjeva nije dokazao da je Banka postupala na drugačiji način kada su u pitanju subjekti koji se bave istom djelatnošću kao i Podnosilac zahtjeva. Banka, baš suprotno, uvijek postupa na isti način u skladu sa svojim pravilima i uputama nadležnih institucija. Nema izuzetaka niti diskriminacije kada su pojedini subjekti u pitanju.

U nastavku slijede odgovori na pitanja Vijećnika sa usmene rasprave od 31.05.2022.g.:

1. Je li razlog jednostranog raskida ugovora djelatnost kojim se bavi Podnositelj zahtjeva?

Konkretna razlog je nemogućnost prikupljanja podatka o stvarnom nalogodavcu transakcije što je mandatorno u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti BiH, ali također i činjenica da je predmetna transakcija bila trgovina kriptovalutama koja nije regulisana pozitivnim propisima u BiH, što potvrđuje i mišljenje Ministarstva Finansija FBiH broj 04-02-4-1263/22 od 12.04.2022.g. koje u prilogu dostavljamo.

Naime, u skladu sa članom 32. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti banka je u obavezi da prikuplja sljedeće podatke o nalogodavcu elektronskog transfera: Ime i prezime nalogodavca, Adresa nalogodavca, Broj računa nalogodavca

Dakle, ovaj podatak u konkretnoj ovoj situaciji Banka nije imala za fizičko lice koje je preko Podnosioca zahtjeva trgovalo kriptovalutom,

Također, s obzirom da kripto-valute nisu regulisane ni u jednom pravnom propisu u BiH, te s obzirom da djelatnost trgovinom kripto-valutama nije definisana u zvaničnoj i aktuelnoj „Klasifikaciji djelatnosti BiH 2010" koju je objavila Agencija za statistiku BiH 2010. godine, jasno je da se ove firme prilikom procesa registracije na sudu, registruju pod drugim djelatnostima koje ne odgovaraju stvarnoj djelatnosti pravnog lica u praksi. Uzimajući u obzir da Banka u ovom slučaju stvarnu djelatnost pravnog lica saznaje tek po obavljanju transakcija koje su povezane sa trgovinom kripto-valutama, te cijeneći član 7. i 8. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine BiH", br. 47/14, 46/16), kao i član 6. tačka 6. Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službene novine FBiH", br. 48/12) u kojem je navedeno da su banke dužne obuhvatiti i djelatnost klijenta kao jedan od faktora za ukupnu kalkulaciju rizika, a koja u ovoj situaciji ne oslikava stvarnu djelatnost klijenta, te samim tim istom nije moguće dodijeliti ispravan rizik djelatnosti, banka je primorana prekinuti poslovni odnos sa tim klijentima.

Isto je definisano i u Odluci o minimalnim standardima RS, međutim svakako Banka je dobila dozvolu od Agencija za bankarstvo FBiH, te bez obzira sto se ovaj slučaj odvija na teritoriji RS, u ovom kontekstu moramo primjenjivati i odluku Agencije za bankarstvo FBiH.

2.Obzirom da je Podnositelj zahtjeva dostavio na uvid ugovor koji ima zaključen sa PAYWARD LTD pod brendom KRAKEN zašto je transakcija bila spoma i je li to bilo dovoljno da utvrdite porijeklo novca - ako ne, jeste li mogli tražiti dodatna pojašnjenja o predmetnoj transakciji?

Ugovor sa PAYWARD-om ne može predstavljati dokaz o porijeklu sredstava, prvenstveno što se transakcija obavljala za treće lice, o kojem uopšte nije bilo ni podataka u transakciji. S obzirom da se transakcija očigledno obavljala za treće lice, ugovor između Payward i Digital Asset ne predstavlja porijeklo sredstava, već samo osnov ovog plaćanja.

3.Da je u kojem slučaju na račun DAM-a otvoren kod RB stigao priliv sredstava od provizije sa nekih svjetskih berzi a da je ostvaren kao provizija pri prodaji nekog od energenata (npr. el. energija, nafta, plin) bi li takav priliv bio vraćen uplatitelju?

Ovakav priliv ne bi bio vraćen uplatitelju, već bi se priliv knjižio na račun, te zavisno od iznosa bi bio predmetom retroaktivnog monitoringa. Razlika je u tome što je trgovina el. energijom, naftom i plinom regulisana pozitivnim propisima i prepoznata kao roba u našem zakonodavstvu. Kriptovalute s druge strane nisu prepoznate kao roba u našem pravnom prometu. Dakle priliv ne bi bio vraćen automatski, jer ne možemo poistovjetiti kriptovalute i el. energiju, naftu i plin koje jesu robe na tržištu BiH. Kriptovalute nisu definisane pozitivnim propisima, za njih se još ne zna šta su. Priliv bi se knjižio, ali zavisno od iznosa transakcija bi opet bila predmetom retroaktivnog monitoringa, te ukoliko bi se tu ustanovilo da Podnosilac zahtjeva nije registrovan za djelatnost trgovine el. energije, nafte i sl. opet bi se išlo u raskidanje poslovnog odnosa, a pogotovo ako se ne bi znalo ko je krajnji korisnik transakcije.

4. Koje interne procedure banke ne dozvoSjavaju obavljanje transakcija nastalih posredovanjem u trgovini kripto valutom?

Banka je svojom internom politikom (...) * definisala da neće dozvoijavati transakcije koje su povezane sa kripto valutama. Za potrebe Vijeća dostavlja se u prilogu (...) *.

5. Da li to znači da je banka nekim intemim aktom ograničila/zabranila da se obavljaju ovakve transakcije? Da li ste do sada imali situaciju da ste za klijente vršili transakcije nastale kao rezultat bavljenjem djelatnošću koja nije regulisana pozitivnim propisima u BiH? Jeste li poslovali sa drugim privrednim subjektima koji se bave posredovanjem u trgovini kripto valutama u periodu od 02.09.2020.g. do danas?

Banka je internim aktom ograničila da se obavljaju ovakve transakcije i to (...) *. Što se tiče samog (...), isti je mandatoran dokument za svaku banku, pa tako i Protivnika zahtjeva, u skladu sa članom 2. Odluke o minimalnim standardima aktivnosti banaka na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Službene novine FBiH", br. 48/12), a u kojem Banka definiše mjere i načine za upravljanje rizikom u segment sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.

(...) * Rizik predstavljaju na sljedeći način:

- Kompanije koje se bave trgovinom kripto valutama nisu obveznici Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, te samim tim iste ne provide mjere u ovom segment koje su propisane Zakonom
- Navedene transakcije nisu regulisane pozitivnim propisima u BiH, te samim tim Banka ne želi da se upušta da ulazi u rizik izvršavanja transakcija koje nisu regulisane ni prepoznate našim pozitivnim propisima
- Identifikaciju stvarnog nalogodavca transakcije i utvrđivanje izvora sredstava je nemoguće izvršiti, a što je obaveza Banke u skladu sa članom 7. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti

Navedeni (...) * donesen je dakle u skladu sa Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Ovo također nije jedini klijent kojem je transakcija koja je povezana sa kripto valutama odbijena, već je bilo još mnogo klijenta prema kojima je postupano na isti način.

Pravnih lica kojima je odbijena transakcija u vezi trgovine kripto valutama nije bilo jer nije bilo takvih vrsta transakcija sa drugim pravnim licima uopšte, ali jeste bio veći broj transakcija fizičkih lica koji direktno trguju sa kripto valutama, te je ovakve transakcije Banka odbijala.

6. Član 3 i 4 Zakona o bankama RS je jasno definirao da niko osim banaka ne može da se bavi primanjem deopozita itd. Na koji način je Podnositelj zahjeva mogao obavljati usluge sa međunarodnim platnim prometom ukoliko mu banke uskraćuju tu uslugu?

Činjenica da su samo banke predviđene za primanje depozita ne znači da banka mora izvršavati sve ono što klijent želi. Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti je lex specialis i u njemu su i definisane situacije kada banka treba da odbije izvršenje transakcije/uspostavljanje poslovnog odnosa/prekidanje postojećeg poslovnog odnosa. Npr. imate situacije kada klijent želi da izvrši plaćanje prema licu koje se nalazi na listama finansijskih sankcija, gdje banka mora odbiti takvo plaćanje, bez obzira na član 3. i 4. Zakona o bankama RS koji se navodi.

U skladu sa nalogom u prilogu dostavljamo Izvod iz sudskog registra i Finansijski izvještaj za Banku za 2020.g. Pored ovih akata u prilogu dostavljamo korespondenciju sa SIPOM koju je Vijeće također tražilo da se dostavi i to dopis SIPE od 11.06.2014.g. (...) * te troškovnik.

Imajući u vidu sve naprijed navedeno, te da je Zahtjev Podnosioca zahtjeva očito neosnovan kao i svi njegovi navodi dati u dosadašnjem toku postupka, Banka predlaže da Konkurencijsko vijeće nakon održane rasprave, donese rješenje kojim se odbija zahtjev privrednog subjekta Digital Asset Management d.o.o. Banja Luka, podniet protiv privrednog subjekta Raiffeisen bank d.d. Bosna i Hercegovina, Filijala Banja Luka, sa sjedištem na adresi Vase Pelagića broj 2, 78000 Banja Luka radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4 stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji („Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), kao neosnovan.

Konkurencijsko vijeće je dana 19.10.2022. godine pod brojem: UP 02-26-2-042-43/21 zaprimilo Podnesak o očitovanju na naveode protivnika sadržne u podnesku od 14.06.2022. godine, privrednog subjekta Digital Asset Management.

Konkurencijsko vijeće je aktom broj: UP 02-26-2-042-52/21 dana 14.11.2022. godine zatražilo od privrednog subjekta Raiffeisen bank da dostavi podatke da li privredni subjekti (...) * imaju otvorene transakcione račune kod Raiffeisen bank d.d. BiH (devizni i KM), te ukoliko imaju, da li su obavljali transakcije preko tih računa, posebno transakcije koje se tiču trgovanja kriptovalutom u periodu od 01.01.2020. godine do 01.10.2022. godine.

Privredni subjekat Raiffeisen bank je dana 15.11.2022. godine Konkurencijskom vijeću dostavio tražene podatke u podnesku zaprimljenom pod brojem: UP 02-26-2-042-53/21 u kom su naveli sljedeće:

(...)*, ima otvoren račun u Raiffeisen bank (partija u KM valuti) od dana 12.05.2022. godine i isti je aktivan. Po navedenom računu nije izvršena ni jedna transakcija priliva ili plaćanja u kojima se spominje crypto valuta, niti je izvršena transakcija sa platforme KRAKEN, PAYWARD, BINANCE, COINBASE i sl. U prilogu je dostavljen pregled svih transakcija po navedenom računu za period 01.01.2020-01.10.2022. godine.

(...)*, ima otvoren račun u Raiffeisen bank (partija u KM valuti) od 14.07.2017. godine i isti je aktiva, ovo pravno lice je imalo i partiju u devizama, ali je ista zatvorena 01.07.2021. godine. Po navedenom računu nije izvršena ni jedna transakcija priliva ili plaćanja u kojima se spominje crypto valuta, niti je izvršena transakcija sa platforme KRAKEN, PAYWARD, BINANCE, COINBASE i sl. U prilogu je dostavljen pregled svih transakcija po navedenom računu (partija u KM i devizna partija) za period 01.01.2020-01.10.2022. godine.

(...)* nema otvoren račun kod Raiffeisen bank dd BiH.

7. Zaključak o proširenju Zaključka o pokretanju postupka broj: UP 02-26-2-042-6/21 od 17.02.2022. godine i Zaključak o produženju roka za donošenje konačnog rješenja

U skladu sa zahtjevom za proširenje zahtjeva za pokretanje postupka, istaknutim na usmenoj raspravi od strane Podnosioca zahtjeva putem punomoćnika Dalibora Mrše advokata iz Banja Luke, Konkurencijsko vijeće je donijelo Zaključak broj: UP 02-26-2-042-28/21 od 05.08.2022. godine kojim je proširen Zaključak o pokretanju postupka, radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma iz člana 4. stav 1) tačke b) Zakona o konkurenciji broj: UP 02-26-2-042-6/21 od dana 17.02.202. godine, na tačku d) člana 4. stav 1) Zakona o konkurenciji.

Obzirom da se u predmetnom postupku radi o vrlo složenoj materiji i novom tržištu posredovanja u trgovini digitalnom imovinom i korištenju novih tehnologija u Bosni i Hercegovini, Konkurencijsko vijeće je procijenilo da neće biti u mogućnosti donijeti konačno rješenje u roku od 6 mjeseca od dana donošenja Zaključka o pokretanju postupka, kako je propisano članom 41. stav (1) pod a) Zakona. Uzimajući u obzir naprijed navedene činjenice, Konkurencijsko vijeće je dana 05.08.2022. godine donijelo Zaključak broj: UP 02-26-2-042-29/21 kojim je rok za donošenje konačnog rješenja po

Zaključku o pokretanju postupka koji se odnosi na utvrđivanja kršenja odredbi člana 4. stav (1) tačka b) i d) Zakona, produži za dodatna 3 (tri) mjeseca u smislu člana 41. stav (2) Zakona.

8. Izvođenje dokaza vještačenjem u predmetnom postupku

(...)*

9. Utvrđeno činjenično stanje i ocjena dokaza

U predmetnom postupku, pristupilo se prikupljanju relevantne dokumentacije i podataka, te je uvidom u iste utvrđeno sljedeće:

Prema Zakonu o bankama Republike Srpske i Zakonu o bankama Federacije BiH, Banka je dioničarsko društvo sa sjedištem u jednom od dva entiteta Bosne i Hercegovine, koja ima dozvolu za rad od nadležene entitetske agencije za bankarstvo, čija je djelatnost primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun, a može obavljati i druge poslove u skladu sa zakonom.

Zakon o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 3/16) u članu 4. propisuje poslove koje može obavljati samo banka:

„(1) Niko osim banke ne može se baviti primanjem depozita ili drugih povratnih sredstava, davanjem kredita i izdavanjem platnih kartica na području Republike Srpske, ako nema dozvolu Agencije u skladu sa ovim zakonom.

(2) Prilikom ugovaranja i odobravanja zajma primjenjuju se odredbe propisa kojim se uređuju obligacioni odnosi.“

Član 8. stav (1) Zakona o unutrašnjem platnom prometu ("Sl. glasnik RS", br. 52/12, 92/12 - ispr., 58/19 i 38/22), nameće obavezu svim poslovnim subjektima da otvore račune ovlaštenim organizacijama i da sva novčana sredstva vode na tim računima, kao i da vrše plaćanja preko računa, u skladu sa tim zakonom, zakonom koji uređuje platne transakcije i zaključenim ugovorom o otvaranju i vođenju računa sa ovlaštenom organizacijom kojim su uređena međusobna prava i obaveze pravnog lica da ima otvoren račun.

Zakonom o bankama su definisane i obaveze banke u sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, pa tako član 130. propisuje:

„(1) Zabranjeno je da banka stiče, vrši konverzije ili transfere, kao i posreduje prilikom sticanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju se zna ili bi se moglo osnovano pretpostaviti da je stečena vršenjem krivičnog djela.

(2) Zabranjeno je da banka izvrši transakciju za koju, prema propisima koji uređuju oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, se zna ili može osnovano pretpostaviti da je namijenjena pranju novca i finansiranju terorističkih aktivnosti.

(3) Zabranjeno je da banka vrši konverzije ili transfere, kao i posreduje prilikom sticanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine za koju se zna ili bi se moglo osnovano pretpostaviti da bi se mogla koristiti za terorističke aktivnosti, u skladu sa propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, propisima kojima se uređuje uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog sprovođenja međunarodnih restriktivnih mjera i rezolucijama Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija.

(4) Zabranjeno je da banka vrši konverzije ili transfere, kao i posreduje prilikom sticanja, konverzije ili transfera novca ili druge imovine, za koju se zna ili bi se moglo osnovano pretpostaviti da bi ih mogli koristiti pojedinci ili pravna lica ili organi koji opstruišu ili prijete opstrukcijom ili predstavljaju značajan rizik od aktivne opstrukcije sprovođenja mirovnog procesa, u skladu sa propisima kojima se uređuje uvođenje i primjena određenih privremenih mjera radi efikasnog sprovođenja međunarodnih restriktivnih mjera.

- (5) Banka je dužna da obezbijedi sistem unutrašnjih kontrola, kao i da donese politike i procedure radi otkrivanja i sprečavanja transakcija koje uključuju kriminalne aktivnosti, pranje novca, finansiranje terorističkih aktivnosti i aktivnosti koje opstruišu uvođenje i primjenu međunarodnih restriktivnih mjera.
- (6) Banka je dužna da izradi procjenu rizika kojom utvrđuje stepen rizičnosti grupa klijenata ili pojedinog klijenta, poslovnog odnosa, transakcije ili proizvoda u vezi sa mogućnošću zloupotrebe u svrhu pranja novca ili finansiranja terorističkih aktivnosti, u skladu sa propisima iz ove oblasti.
- (7) Banka je dužna da u svom poslovanju izvršava obaveze i zadatke, kao i preduzima mjere i radnje definisane propisima koji uređuju sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti.
- (8) Banka je dužna da Agenciji, u formi koju propiše Agencija, dostavlja mjesečni statistički izvještaj po transakcijama iz st. 2. do 4. ovog člana, o kojima je obavijestila nadležni organ za primanje i analizu izvještaja.“

U skladu sa članom 4. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH“ broj 47/14 i 67/16) privredni subjekti Digital Asset Management i Raiffeisen bank su pored ostalih, obveznici provođenja mjera za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Obveznik je dužan preduzeti tačno propisane mjere identifikacije i praćenja klijenta u zakonom propisanim situacijama.

Privredni subjekat Digital Asset Management, kao obveznik primjene Zakona o sprečavanju i pranju novca i finansiranju terorističkih aktivnosti je dana 20.07.2019. godine donio Pravilnik o procjeni rizika, podacima, informacijama i dokumentaciji za identifikaciju klijenata i ostalim aktivnostima i pokazateljima neophodnim za efikasno sprovođenje zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, koji je 23.07.2019. godine dostavljen Agenciji za istrage i zaštitu BiH.

Kao obveznik primjene Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, privredni subjekat Raiffeisen bank (...)*.

(...)*

Osnovna djelatnost za koju je registrovan privredni subjekat Digital Asset Management, prema podacima iz Obavještenja o razvrstavanju poslovnog subjekta po djelatnosti izdatog od APIF-a, je Posredovanje u trgovini specijalizovanoj za određene proizvode ili grupe ostalih proizvoda- 46.18 klasifikaciona oznaka. Privredni subjekat Digital Asset Management se u okviru svoje registrovane djelatnosti bavi posredovanjem u trgovini digitalnom imovinom i korištenjem novih tehnologija, odnosno prva je fintech kompanija u BiH koja je kreirala blockchain platformu za razmjenu i trgovinu digitalnom imovinom.

Privredni subjekat Raiffeisen bank je bio upoznat sa djelatnošću privrednog subjekta Digital Asset Management na prezentaciji održanoj u prostorijama Raiffeisen Bank, ul. Zmaja od bosne bb, 71 000 Sarajevo dana 15.10.2019. godine. Sa satanak na kom je održana prezentacija je inicirana od strane privrednog subjekta Digital Asset Management koji je putem emaila dana 23.07.2019. godine uputio Pismo namjere o poslovnoj saradnji privrednom subjektu Raiffeisen bank.

Privredni subjekat Digital Asset Management ima zaključen ugovor sa vodećom svjetskom berzom kriptova valuta Payward Ltd, platforma za razmjenu i trgovinu digitalnim sredstvima, koja posluje kao Kraken, registrovan u San Francisku, Kalifornija, SAD, 28. jula 2011. godine od strane gospodina Jesse Powell, sa sjedištem u 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno kraljevstvo, u vlasništvu Jesse Powell (u daljem tekstu: Kraken) od 21.02.2020. godine. Ova berza povezuje ponudu i potražnju kriptovaluta odnosno trgovanje kriptovalutama i razmjenu za „FIAT“ valute (Američki dolar, Euro i druge fiat valute).

Ugovorom su definisane usluge koje ova platforma pruža. Pod pojmom „Naše usluge“ navodi se sljedeće: „ Kraken Vam obezbjeđuje jednostavan i pogodan način da trgujete zakonskim sredstvima

plaćanja (kao što su američki dolar ili evri) u zamjenu za digitalna sredstva i obrnuto, te da trgujete jednim tipom digitalnih sredstava u zamjenu za drugi tip istih. Naše usluge takođe možete koristiti za otkup i prodaju digitalnih sredstava direktno nama, odnosno od nas. Naše usluge ne omogućavaju korisnicima da trguju jednim oblikom zakonskih sredstava plaćanja u zamjenu za drugi. Povrh toga, opseg usluga koje će Vam biti dostupne zavisice djelimično od zemalja ili SAD države iz koje pristupite Krakenu.“

U svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, Digital Asset Management je dana 09.02.2020. godine sa Raiffeisen bank dd BiH, Glavna Filijala Banja Luka zaključio Ugovor broj: 220026963-3 o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa. Ugovorom su uređena prava i obaveze ugovornih strana u pogledu otvaranja i poslovanja računom za obavljanje poslova unutrašnjeg platnog prometa, u skladu sa važećim zakonskim odredbama.

Privrednom subjektu Digital Asset Management je na račun broj: (...)*, otvoren u skladu sa naprijed navedenim ugovorom, dana 18.09.2020 godine stigao prvi priliv novca u iznosu od (...)* sa platforme PAYWARD LTD, kao svrha priliva naveden je KRAKEN, nakon čega su pristigle još dvije uplate dana 09.06.2021.godine u iznosu od (...)* i dana 24.06.2021. godine u iznosu od (...)*, od strane platforme PAYWARD LTD, svrha Kraken.

Podnosilac zahtjeva je dana 18.09.2020. godine na zahtjev protivne strane, po prijemu prve uplate novčanih sredstava sa platforme PAYWARD LTD, putem e-mail-a dostavio Ugovor sa privrednim društvom Payward Ltd, 6th Floor, One London Wall, London, Ujedinjeno Kraljevstvo u svrhu dokaza pravnog osnova uplate.

Privredni subjekat Raiffeisen bank je predmetnu transakciju odbio uz obrazloženje da takva transakcija prema zakonskim propisima BiH nije regulisana, niti je dozvoljeno trgovanje crypto valutama, te sa tim u vezi transakcija nije prihvatljiva i biće odbijena i sredstva vraćena nalogodavcu. Također ni interne procedure Banke ne dozvoljavaju obavljanje transakcija kojima se trguje crypto valutama, čije trgovanje nije regulisano pozitivnim zakonskim propisima BiH. Takođe su i ostale dvije transakcije odbijene i sredstva vraćena nalogodavcu.

(...)*

Dana 10.03.2021. godine je privredni subejkat Digital Asset Management putem advokata Bojane Vranješ Čorokalo, uputio privrednom subjektu Raiffeisen bank prigovor na rad i tražio da se dostavi pravni osnov po kom je transakcija u iznosu od (...)* sa platforme PAYWARD LTD odbijena i vraćena nalogodavcu.

Privredni subjekat Raiffeisen bank je dana 10.06.2021.godine uputila Podnosiocu zahtjeva Obavještenje o zatvaranju računa (broj: 434/20-OFBL2), u kom je navedeno da se prekida poslovna saradnja, te se samim tim zatvara transakcioni račun. Članom 16. Ugovora o otvaranju računa regulisano je da Banka ima pravo da prekine poslovnu saradnju, bez ikakve obaveze za obrazloženjem prekida saradnje drugoj strani, odnosno Podnosiocu zahtjeva. Banka je navedenim Obavještenjem pozvala Podnosioca zahtjeva da u roku od 15 dana dođe u poslovnicu Banke i zatvori račun.

Podnosilac zahtjev je dana 14.06.2021. godine uputio Prigovor na obavještenje o zatvaranju računa, te tražio da se navedu razlozi zbog kojih je raskinut navedeni ugovor.

(...)*

Iz naprijed opisanog činjeničnog stanja, podnosilac zahtjeva smatram da mu privredni subjekat Raiffeisen bank ograničava tržišna slobodu i poslovanje jer bez otvorenog tekućeg računa ne može da

obavlja registrovanu privrednu djelatnost, i traži utvrđivanje postojanja povrede iz člana 4. tačka b) i d) Zakona o konkurenciji.

Članom 2. Zakona o konkurenciji, propisano je da se isti Zakon primjenjuje na vrlo široki broj pravnih ili fizičkih lica, bilo da su to privredna društva, preduzeća, preduzetnici, udruženja, bez obzira na oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište, zatim na tijela državne uprave i lokalne samouprave, te sve ostale fizička ili pravna lica bez obzira na pravni status, oblik vlasništva, sjedište ili prebivalište, kao što su udruženja, sportske organizacije, ustanove, zadruge, nosioci prava intelektualnog vlasništva, te Zakon o konkurenciji sve subjekte na koje se isti odnosi naziva zajedničkim imenom privredni subjekti.

Članom 4. stav (1) Zakona je utvrđeno da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja i prešutni dogovori privrednih subjekta, kao i odluke i drugi akti privrednih subjekata koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije na tržištu.

Članom 4. stav (1) tačka b) Zakona, utvrđeno je da se zabranjeni sporazumi posebno odnose na ograničavanje i kontrole proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja, odnosno, tačka d) Zakona utvrđeno je da se zabranjeni sporazum posebno odnosi na primjenu različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Konkurencijsko vijeće je u toku postupka utvrdilo da je (...)*, akt privrednog subjekta kojim se utiče na tržišnu konkurenciju, odnosno (...)*, predstavlja zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji.

Naime, Zakonom o sprečavanju pranja novca i finisiranju terorističkih aktivnosti banka kao privredni subjekta čija je djelatnost primanje depozita ili drugih povratnih sredstava i davanje kredita za sopstveni račun, obavezna je da provodi mjere za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Zakonom se utvrđuju elementi identifikacije i praćenja koji podrazumjevaju utvrđivanje identiteta klijenta i provjeru njegovog identiteta na osnovu dokumenata, podataka ili informacija dobivenih od pouzdanih i nezavisnih izvora; utvrđivanje stvarnog vlasnika; dobivanje podataka o svrsi i namjeni prirode poslovnog odnosa ili transakcije, kao i drugih podataka propisanih ovim zakonom.

Privredni subjekat Raiffeisen bank je u (...) * čime je izašao iz okvira nadležnosti koje su mu date Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti i onemogućio privrednim subjektima koji se bave trgovinom i posredovanjima u trgovini kriptovalutom, da transakcije nastale od bavljenja trgovinom i posredovanja u trgovini kriptovalutom obavljaju preko računa otvorenog u Raiffeisen bank.

Agencija za bankarstvo FBiH, dana 25.04.2022. godine podneskom zaprimljenim pod brojem UP 02-26-2-042-20/21 je dostavila odgovor na upit Konkurencijskog vijeća iz akta broj: UP 02-26-2-042-17/21 u kome se pored ostalog navodi i sledeće: „Shodno odredbama člana 8. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, banke su dužne u slučajevima kada u postupku izvršenja transakcije (uključujući i transakcije povezane s kriptovalutom), procjene da su iste visokorizične i/ili ako nisu u mogućnosti provesti mjere identifikacije klijenta, banke su u obavezi odbiti da izvrše transakciju, prekidajući već uspostavljeni poslovni odnos, te o navedenom obavještavaju Finansijsko obavještajni odjel i dostavljaju prateću dokumentaciju. Uz navedeno banke su kao nosioci platnog premeta u cilju uspostave efikasnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, te uspostave i provođenja efikasnog sistema internih kontrola u svim područjima poslovanja (uključujući i poslovanje u vezi kriptovalutom) dužne poduzeti aktivnosti saglasno odredbama čl. 79-88. Zakona o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 27/17). Ukoliko banka utvrdi da su ispunjeni gore navedeni uslovi, banka

može prihvatiti i izvršiti transakciju, uz napomenu da kada je riječ o realizaciji transakcija povezanih sa krypto valuto, banke promjenjuju pojačane mjere identifikacije i praćenja“

Prema citiranom stavu Agencije za bankarstvo F BiH, banka provodi mjere identifikacije i praćenja, pa se prema utvrđenom činjeničnom stanju u datim situacijama i ophodi. Bankama nije zakonom nametnuta obaveza da onemogući trgovanje i posredovanje u trgovini krypto valutom, mjere identifikacije i praćenja je banka radikalizovala u smislu zabrane obavljanja transakcija uopšte. Ovim (...) * je banka izvan svojih nadležnosti i obaveznih mjera identifikacije i praćenja koje se odnosi na sve sumnjive transakcije bez obzira na koju se djelatnost odnosile, onemogućila pristup tržištu pružanja usluga vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima, a koji im je neophodan za obavljanje predmetne djelatnosti. Kako i sam privredni subjekat to u svom aktu br: 1-13-50769/2022 od 01.11.2022. godine upućenom vještaku ekonomske struke kaže: (...) *

Naime, privredni subjekti su u skladu sa Zakonom o platnom prometu, dužni da za potrebe plaćanja otvore račune u ovlašćenim organizacijama i da sva novčana sredstva vode na tim računima, kao i da vrše plaćanja preko računa, u skladu sa ovim zakonom, zakonom koji uređuje platne transakcije i zaključenim ugovorom o otvaranju i vođenju računa sa ovlašćenom organizacijom kojim su uređena međusobna prava i obaveze.

Zbog čega je Podnosilac zahtjev i zaključio Ugovoro broj: 220026963-3 o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa sa privrednim subjektom Raiffeisen bank. Internim pravilom banke je onemogućila pružanje ugovorene usluge, to jeste primanja transakcija nastalih poslovanjem krypto valutom preko računa otvorenog u Raiffeisen bank.

Nesporo je da u Bosni i Hercegovini nije uspostavljen zakonski okvir koji definiše djelatnost trgovanja i posredovanja u trgovini digitalnom imovinom. Međutim u toku trajanja predmetnog postupka, Zakon o tržištu hartija od vrijednosti Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ br. 92/06, 34/09, 8/12, 30/12, 59/13, 86/13, 108/13, 4/17, 63/21, 11/22 i 63/22) je u članu 2. definisao pojam virtuelna valuta: "Virtuelna valuta" je digitalni zapis vrijednosti koji nije emitovana i za čiju vrijednost ne garantuje centralna banka, niti drugi organ javnog sektora, koja nije nužno vezana za zakonsko sredstvo plaćanja i nema pravni status novca ili valute, ali je fizička i pravna lica prihvataju kao sredstvo razmjene i može se kupovati, prodavati, razmjenjivati, prenositi i čuvati elektronskim putem. Takođe je istim članom zakona propisano da je "Pružalac usluga povezanih sa virtuelnim valutama" pravno ili fizičko lice koje pruža jednu ili više sljedećih usluga: čuvanje i upravljanje virtuelnih valuta u ime trećih lica (pružalac depozitarnih usluga novčanika), organizovanje platforme za trgovanje virtuelnim valutama, razmjena virtuelnih valuta za valutu koja je zakonsko sredstvo plaćanja, razmjena virtuelnih valuta za drugu virtuelnu valutu, prenos virtuelne valute, tj. zaprimanje i izvršavanje naloga za virtuelnu valutu u ime trećih strana, sprovođenje ponude, odnosno prodaje virtuelnih valuta.

Ovim zakonskim rješenjem je prepoznato da u Bosni i Hercegovini posluju privredni subjekti koji se bave trgovinom i posredovanjem u trgovini digitalnom imovinom, da fizička i pravna lica u Bosni i Hercegovini, „virtuelnu valutu“ prihvataju kao sredstvo razmjene i njome trguju elektronskim putem, što je i dokazano u toku ovog postupka (Nalaz i mišljenje broj: UP), te je očigledno da razvoj digitalnog tržišta ima takvu progresiju koju je teško pratiti i staviti u zakonski okvir momentom nastanka i primjene fintche tehnologije. (...) *, što zasigurno pogoduje da se preko iste vrše krivična djela pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, ali za tu vrstu potencijalnih krivičnih djela zakonskim rješenjima kao što je Zakon o bankama i Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, država Bosna i Hercegovina je uspostavila mehanizme za procjenu i identifikaciju takvih transakcija. Nijedno zakonsko rješenje nije propisalo da se privredni subjekti ne smiju i ne trebaju baviti trgovanjem krypto valutom zbog opasnosti od nastanka krivičnog djela pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, što je (...) * bez daljnjeg propisao, čime je Podnosiocu zahtjeva i svim privrednim subjektima koji se bave trgovinom krypto valutama, onemogućio pristup svom relevantnom proizvodu pružanje

usluge vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je privredni subjekat Raiffeisen bank počinio zabranjeni sporazum u smislu člana 4. stav (1) tačka b) Zakona o konkurenciji, na relevantnom tržištu pružanja usluge vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima, primjenom (...)*, zbog čega je otkazan Ugovoro broj: 220026963-3 o otvaranju računa za poslove unutrašnjeg platnog prometa Podnosiocu zahtjeva.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 1. dispozitiva Rješenja.

U toku postupka Konkurencijsko vijeće nije utvrdilo postojanje zabranjenog sporazuma u smislu član 4. stav (1) tačka d) Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta Raiffeisen bank.

U Nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke utvrđeno je da je privredni subjekt Digital Asset Management vršio isplate po osnovu trgovine kripto valutama na račun privrednim subjektima i fizičkim licima koji imaju otvorene transakcio račune kod privrednog subjekta Raiffeisen bank. Međutim, u konkretnom slučaju navedeni privredni subjekti i fizička lica su klijenti privrednog subjekta Digital Asset Management, a ne njegovi konkurenti. Pojam zabranjenog sporazuma u smislu člana 4. stav (1) tačka d) Zakona se odnosi na primjenu različitih uslova za identične transakcije sa drugim privrednim subjektima, što bi u konkretnoj situaciji bili privredni subjekti koji se bave posredovanjem u trgovini digitalnom imovinom, odnosno konkurenti privrednog subjekta Digital Asset Management kojima je dozvoljeno da na ime te djelatnosti obavljaju transakcije preko računa otvorenih kod privrednog subjekta Raiffeisen bank, a koje su onemogućene privrednom subjektu Digital Asset Management.

Takođe se u Dopuni nalaza i mišljenja o izvršenom vještačenju navodi: „*Na zahtjev vještaka upućen Raiffiesen Bank d.d. BiH za dostavljanje pregleda svih uplata sa berzi (BINANCE, KRAKEN, BITSTAMP, COINBASE i dr.) za trgovinu kripto valutama na račune klijenata Raiffeisen bank d.d. BiH kako fizičkih tako i pravnih lica, kao i pregled svih isplata sa računa klijenata Raiffeisen bank d.d. BiH prema istim, (...)*, te da je slijedom navedenog utvrđeno da nije bilo prometa po računima klijenata sa berzi za trgovinu kripto valutama na račune klijenata Raiffeisen bank d.d. BiH kako fizičkih tako i pravnih lica, niti isplata sa računa klijenata Raiffeisen bank d.d. BiH prema istim.*“

Podnosilac zahtjeva u toku postupka nije dokazao postojanje povrede člana 4. stav (1) tačka d) Zakona o konkurenciji od strane privrednog subjekta Raiffeisen bank, pa se u tom dijelu predmetni Zahtjev za pokretanje postupka, odbija.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 4. Rješenja.

10. Novčana kazna

U smislu člana 48. stav (1) tačka a) Zakona, novčanom kaznom u iznosu navise do 10,0% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda privrednog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se privredni subjekt, ako sklopi zabranjeni sporazum ili na koji drugi način učestvuje u sporazumu kojim je narušena, ograničena ili spriječena tržišna konkurencija u smislu člana 4. Zakona.

Konkurencijsko vijeće je na osnovu podneska Protivne strane (broj: UP 02-26-2-042-26/21 od dana 15.06.2022. godine) utvrdilo da je priredni subjekt Raiffeisen bank u 2020. godini ostvario ukupni prihod od (...)*.

Polazeći od nesporno utvrđene činjenice da je privredni subjekt Raiffeisen bank, prekršio član 4. stav (1) tačka b) Zakona, raskidom ugovora o poslu ograničivši pristup relevantnom tržištu pružanja pristupa usluge vođenja žiro-računa i tekućih računa građana i građansko pravnih lica i vršenje platnog prometa po tim poslovima privrednim subjektima koji se bave trgovinom kripto valutom, pa time posledično i Podnosiocu zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je izreklo novčanu kaznu u iznosu od 250.000,00 KM, što predstavlja (...)* od ukupnog prihoda privrednog subjekta iz 2020. godine (godina koja je prethodila povredi Zakona).

Konkurencijsko vijeće je prilikom određivanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu člana 52. Zakona.

U slučaju da se izrečena novčana kazna ne uplati u utvrđenom roku, ista će se naplatiti prisilnim putem, u smislu člana 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Slijedom navedenog, odlučeno je kao u tački 3. ovog Rješenja.

11. Troškovi postupka

(...)*

Slijedom navedenog je odlučeno kao u tački 5. i 6. ovog Rješenja.

12. Administrativna taksa

Podnosilac zahtjeva Digital Asset Management je dužan platiti administrativnu taksu u iznosu od 1.500,00 KM u korist budžeta Institucija Bosne i Hercegovine, u skladu sa članom 2. Tarifni broj 107. Tačka f) Odluke o visini administrativnih taksi u vezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem („Službeni glasnik BiH“, br. 30/06, 18/11).

13. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovoga Rješenja nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednik

Nebojša Popić